Масса а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА, И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера дезз • ЕРА, 1 февраль, 1979 шу. • № 14 (5000). • Мах 2 кепиг.

Сийле хийла хьалхалаттарий!

1978 шера районашца, колхозашна, совхозашна, бригадашна, фермашна, хьайбаш боахамерча болхлошна хьайбай продуктай дукхагIа ахаран кийчъярен тIехь лелаьчу социалистически яхь итогашна а хьежна, КПСС обкома бюрос, НГIАССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо сецам баьб:

Яхь котъьяннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦIе байракх а хьожаьвй республикански газеташ тIа чIоагIдаьча Сийлен упг тIа а [illegible]:

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОН,

хьайбай продуктивность айелга, хьайбай продукташ дукхагIа йоакхига IалашдарахI, кхы тIа а енна задани а лоархIаш, дулх кийчдара план 105, шура — 109, фуаш — 102, тха — 123 процент кхоачашъяраз. 1977 шерацa кийсдича дулхи шурен кийчъяра пачхахьалкхен план 6 процента, тха — 4 процента дукхагIа кхоачашъяьй.

Шоллагiа моттиг а хьожаеш республикански газеташ тIа чIоагIдаьча Сийлен улга тIа яьхай:

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОН,

хьайбай продуктивность айелга, хьайбай продукташ дукхагIа йоакхига IалашдарахI, кхы тIа а енна задани а лоархIаш шуре кийчъяра план 106, фуаш — 202, тха — 107 процент кхоачашъяраз, 1977 шерацa кийсдича дулх кийчдара пачхахьалкхен план 6 процента, шура — 2, фуаш — 26, тха — 3 процента дукхагIа кхоачашъяьй.

НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ РАЙОН,

хьайбай продуктивность айелга, хьайбай продукташ дукхагIа йоакхига IалашдарахI, кхы тIа а енна задани а а лоархIаш дулх кийчдара план 102, шура — 111, фуаш — 266, тха — 123 процент кхоачашъяраз. 1977 шерацa кийсдича дулхи тхан кийчдара пачхахьалкхен план шин процента дукхагIа кхоачашъяьй.

БолгабаьБ **Надтеречни района** дика болх.

Социалистически яхье котъьяннарг а лаьрхIа республикански газеташ тIа чIоагIдаьча Сийлен улга тIа яьхай:

КОЛХОЗАШИ СОВХОЗАШИ:

Шелковской района **«Путь к коммунизму»** яха колхоз,
Шелковской района **«Красный пахарь»** яха колхоз,
Сунженски района **Ленина** цIерагIа колхоз,
Наурски района **«Притеречный»** совхоз,
Надтеречни района **«Минеральный»** совхоз,
Грозненски района **«Горячеисточненский»** совхоз,
Шалински района **«Шалинский»** совхоз,
Назрановски района **Назрановски совхоз-техникум.**

ФЕРМАШИ БРИГАДАШИ:

«Октября 40 шу» яхача совхоза шурий ферма (бригадир Ю. Э. Гиреев),
Наурски района **Ленина** цIерагIча колхоза шурий комплекс,
Сунженски района **XX партсъезда** цIерагIча колхоза № 3 йола шурий ферма,
Наурски района **«Терский»** совхоза № 1 йола шурий ферма,
Грозненски района **«Гикаловский»** опытно-хьохкама боахам,
Урус-Мартановски района **Мичурина** цIерагIча совхоза шурий ферма,
Шалински района **«Южный»** совхоза шурий ферма
Шалински района **«Автуринский»** совхоза № 2 йола шурий ферма,
Малгобекски района **«Луч»** яхача совхоза шурий ферма,
Веденски района **Орджоникидзе** цIерагIча колхоза хьайбай ферма.

КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела вымпелаш а енна республикански газеташ тIа чIоагIдаьча Сийлен улга тIа баьхаб шоай отраслешка зонашка гIолла доккхагIа хьоахамаш даьха хьайбаш боахама укх локхера болхлой:

Мексеева А. — Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза доярка,
Астамирова А. — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза доярка,
Исраилова К. — Шалински района «Южный» совхоза доярка,
Деурбеков З. — Назрановски района «Октября 40 шу» яхача совхоза доярка,
Бачаева Б. — Советски района «Новая жизнь» яхача колхоза скотник,
Маминкова Г. — Сунженски района «Победа» яхача колхоза скотник,
Адашева М. — Советски района XX партсъезда цIерагIча колхоза Iаьсий лелахдер,
Зубкова О. — Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза Iаьсий лелахдер,
Подлесная Н. — Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоза зьакхарч лелахдер,
Саидова Х. — Шалински района «Кавказ» яхача хоа тIарча овлхазарий фабрика овлхазареш лелахдер,
Хамидов Э. — Наурски района Ленина цIерагIча колхоза акккхагIаола жа Iу,
Шонтов Т. — Надтеречни района «Минеральный» совхоза акккхагIаола жа Iу.

ШОЛЛАГIЧА КВАРТАЛА ЧОТАГIА

КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленума решенеш толамца кхоачашъяра, СССР Лакхехьарча Советe хоржамаш хулача цIейна сийленца накъабахара къахьегама вахте эттача «Промавтоматика» Iилма-производственни объединене Грозненски опытни завода коллективо дика къахьегама толамаш доахаш дIадоладаьд пятилетка дугьлагIа шу. Январь бетта 25 дийнахьа цо мальхала хьинхай 160 эзар сома мальха тайп-тайпара продукци, хIаьта арахийцай 317 эзар сом мах бола товарни продукци. Цу цинна а хьокхама, иштта кхыча технико-экономически хьокхамашта а бетта задани тIехкхоачашъяьй.

Укх толамаш доахараш болхлой къахьегама кулгаш да. Соалха 7 октябрга пятилетка кхаь шера план кхоачаш я яь. ХIано укх шера шоллагIча квартала чотах къахьегаш я заводера шин участка, йиъ смена, 15 бригада коллективаш 120 гаргга болхлой. Царех я сменин мастераш А. И. Григорьев, Г. С. Бреславская, А. И. Артехевич, С. С. Булгаков нерте латтача сменай коллективаш, токараш В. К. Максименко, Н. И. Стамбулиди, регулировщикаш Г. А. Прокопова, Л. Герасимова, кхы дуккхабараш а.

Овсаре къахьегарах кхоачамбаь Iеш овмал яц завода болхлой. Цар шоай ерригa торонаш кхоачанши операгIдаьхад арахеца продукци ма-могга дикагIа тилийтара. Цу даьнье цар дика ва а яьннай. Хьаеш мел йола продукци дийшен тIесадикен чара яц заводе. Шоай тамагIа а долаш продукци кийчъеш 60 гаргго болхло ва. Йиъ бригада я. Царех а С. Г. Коноваленко, В. И. Никитин, В. В. Вихляицев, В. В. Ануфриенко нерте латта слесарий сборщикий, радиоаппаратура регулировщикий, токарий, комплексни бригадаш. Шоай тамагIа а долаш продукци кийчъерех ба регулировщик А. Д. Бабичев, монтажница Л. А. Колесникова, слесарь-сборщик Ф. А. Малинин, кхы дуккхабараш а.

В. ДОТМАРЗИЕВ.

Ачхой-Мартановски района «Орджоникидзевский» совхоза механизатораш сихбенна техника тоаеш ба укх деношка. Кийчон мугIаре дIаоттаьй графикагIа йоагIа 10 трактор, 7 культиватор, 7 ялат дIадуэ сеялка, кхыйола ерригa тIехьаюэза инвентарь. СихагIон тешамеи техника тоаль [illegible] тIехьа социалистически яхь йоархаш [illegible].

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) тракторист Итиев Iумар, бригадира помощник Батаев Юнус, механик Мутузов Рамзан, мастерско заведующи Идиев Баймарза товаьча инвентарага [illegible] боахк.

Н. ПЛИЕВА сурт.

Техника — кийчон мугIаре

Наурски района механизаторий болам хьал а лийна. сихбенна юртбоахама техника кийчон мугIаре дIаоттаеш ба «Победа» колхоза ремонтникаш. ДIадахача шера йиълагIча квартале, планал совгIа 3 йолаш, 27 трактор тоайир оаха. Иштта, графикал хьалха а дуалаш, тоаю техника хьалхарча квартале а. Январь бетта план кхоачаш а я, 9 трактор тоаьй мастерско коллективо. ХIаьте йиса 15 трактор Советски Эскара 61 шу дузача денга кийча хургья.

Трактораш сиина чехка тоаю кхыйола юртбоахама техника а. Тоаьь а яьнна дIаоттаьй, мукхьюаргIоаш даьтта а хьекха, ерригa тIехьаюэза инвентарь. 19 комбайн.

Хьалаши торонаш дика да боахаме. Эша оттадаш хьалхагIа а IалашъяьЙ. СапаргIатон йIайхеи а мастерской. Цу чу 11 трактор тоае йиш я цIаьа дIаоттаь. Керттерадер да-мастерски коллективаш кара дукхагIбараш йоккха опыт йола специалисташ хилар. Цудухьа денгара денга сихагIа дел ремонтни белхаш.

Юртбоахама техника тоаеча дакъе лоаIаш 5 бригада я. Царна юкъе хьалха латт Федюшкин Александра кулгалду цхьоалагIа тракторни бригада. ХIаьта ремонтникашта юкъе овсаре къахьегаш хьабоагIа тракторист Выродов Анатолий, слесарь Шевчко Григорий, электрик Бугаев Иван, токарь Моисеев Александр, шоллагIа бригада бригадира гIонча Ермоленко Валентин. Дийнахьара нормаш 120 — 130 процент кхоачашъю царех хIаране. Планал совгIа тоаьча хIара тракторах доагIача алапел совгIа, кхы а 5 процент аха лу ремонтникашта.

В. ЖИДКОВ,
Сунженски района «Победа» колхоза керттера инженер.

Курчалойра язду

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

Укх тIехьарча шерашка массаза а Шалински районе хьалха латтача боахамашца я «Межрайсельхозтехника» объединени. ДIадахача шера план 31 декабрь тIаккхачаш кхоачашйир цуя коллективо, кхыча боахамашта планал совгIа 155 эзар сома мальха гIу[illegible].

Укх шера бIаьстан кхаьнарча балхашта араяла кийча хургья 165 трактор, 90 комбайн, кхыйола техника. Из хIана сейхъа кийчъеш латт.

ТАХАН ДЕШАРХОЙ — КХОАНА МЕХАНИЗАТОРАШ

Ленина цIерагIча колхозе тракторийстий курсашка деша вагIа 20 зIамига саг. Царна хьехаш ба агроном Биниев Хьуси, экономист Муртиев Бадруди, опыт йола механизатораш. Уж нах Шалински района боахамашка [illegible] таш ба хIана. Ленина цIерагIча колхозе ба царех: Джабихаджиев Нажмуддин, Гираев Ваха, кхыбараш.

Курсаш хьайийллача дизъ шера арахийцаб 130 механи[illegible].

Цу тайпара курсаш хьахийлаьй Куйбышевеи XX партсъездеи цIерагIча колхозашка а.

КОЛХОЗА ВЕТЕРАН

Шалински района XX партсъезда цIерагIча колхоза комбайнер, Къахьегама Цiеча Байракха ордена кавалер коммунист Джамуев Ламсолт коллективе сай деш болхло ва. ДIадахача шера механизатораша юкъе социалистически яхье хьалха а воалаш, 700 тонн кIа аьрдад цо. Иштта хьалха хиннав из хьаькIаша слекашин чуцача а.

Шийна баха опыти говзали лакхъю Ламсолтас. Мукъа йолча хана юртбоахама техниках дола литература дешаш хуа. Из, дикагIбарех вола рационализатор а ва.

[illegible],
тха штате йоаца корр.

РЕМОНТНИКАША ТОЛАМАШ ДОАХ

СССР Лакхехьарча Советe хоржамаш хулача денна цIкача къахьегама совгIатанца накъайода «Старогрознефть» НГДУ скважинашта капитальни лаьтта кIали ремонт еча цеха коллектив.

ДIадахача шера ремонтникаша капитальни ремонт йир 94 скважинана, цу даькъе 81 тIехкIоаргга араш а йолаш, цера планагIа 75 мара ца езача. КIоаргача насосни скважинашта шера заданегIа 3480 ремонт е мара ца езача 4118 ремонт яьй. Духьал цу гIуллакхо мехкдаьттахошка лаьттаи тIоанашлара кхы тIа а 44 эзар тонн мехкдаьтта даккхийтар.

Дика хьокхамаш даха лаьрхIад ремонтникаша укх шера а ерригача пятилетке а. Цар доаш денаад иттлагIа пятилетка В. И. Ленин ваь 110 шу дузача дене кхоачашъе.

Цар доаш кхоачашхургхьара белгало я укх бетта духхьал 22 ден-бус ремонтникаша, скважинашта 200 совгIа ремонт яр, бетта планагIа 250 е мара ца езача. Капитальни ремонт яь йоалаш латт лакха дебит йолча «Правобережная-120» яхача скважина а.

ТIехдика къахьегарца белгалбаьнна ба управление бурудеттараш Павленко Александр, Оздаев Идрис, операторащ Печинский Иван, Астамиров Iусман, иштта кхыбараш. Цар сихен дикен бу шоаш хьабеш бола болх.

Шоай къахьегама толамаш цар хетаду СССР Лакхехьарча Советe хулача хоржамашта.

А. ТИЩЕНКО.

ХАЛКЪА ТЕШАМ БЕННАРАШ

Советски халкъа политически къахьегамеи хьаинар Iалаьнате чIоагIа айдеинача хьале дIахьош да [illegible] мехка лакхерча законодательни органе бахийта винадаш белгалбоахкага. Цига цIаькха а ткъаьта хьагойт партен халкъей цхьоагIо вовзаргIоамаш хилар.

Селхан СССР Лакхехьарча Совета Къамий Советe хоржамаш дара № 670 йолча Октябрьски хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани хилар. Из хьайийллача комиссе председателa заместителa Мишиев Юсопа Яхьыс аьлар:

— Вай районерча къахьегама коллективашa шоай хоржамашта хьалхарча собранешка СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттаваь парте Централни Комитета членалла кандидат, КПСС ЦК машиностроене Отдела заведующи Фролов Василий Семенович.

Хоржамашта хьалхарча окружной совещание, беррига цуя довлъошкой дег тIара раьза а хиина, хьалаьцай В. С. Фролова кандидатура. Цига хиннача дийхар цунгара цу округе гIолла ше депутаталла харжийта из раьза хуrаи.

Гулбеннарашa, чIоагIа дегаш айдеинa а болаш, тIаэц нов. В. С. Фролов ше № 670 йолча Октябрьски округе гIолла депутаталла харжа оттавара раьза волга хьахайтад, аьнна, комиссе председатела баь хоам. ТIаккха цо предложени лу цу округе гIолла депутаталла харжа кандидат веш нов. В. С. Фролова регистраци яра.

Цо аьннор хьалхоацаш къамаьлаш дир заседание Октябрьски буруя тохара балхий управление бурудеттачун гIонча В. А. Макарова, ВЛКСМ Октябрьски районкома хьалхарча секретара Х. Сатуева, № 2 йолча городской больница лоро Л. В. Рогозинас, парте Октябрьски райкома секретара Л. П. Кияловас, кхычар.

Цар белгалдаьккхар, нов. В. С. Фролов шоай округера вахийта нийсалагIа хержача СССР Лакхехьарча Совета депутат хиннила а района экономикен культурен дегIайоалаеча инйслу цхьадола гIулакхаш чакхдоахача цо доккха новкъостал даьлга а.

Окружной хоржамий комиссе довкъошкоца, массава цхьан дагара а волаш, сецам бир: Нохч-ГIалгIай АССР-гара № 670 йолча Октябрьски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла харжа КПСС ЦК членалла кандидат, парте ЦК машиностроене Отдела заведующи **Фролов Василий Семенович** кандидаталла чIоагIвеш регистраци е.

* * *

Самардийнахьа город Грозне совгий ЦIагIа торжественни хьале дIайоалаелар РСФСР-гара СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете хоржамаш дара № 7 йолча Грозненски хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани. Из хьайийллар комиссе председатела В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода оператора, Социалистически Къахьегама Турпала Ведерников Николай Ивановича.

— Советски наха мехка лакхерча законодательни органе бохийт шоай вахара керттердар халкъа гIуллакх дар лерхIаш бараш, — аьлар цо. — «Пищемаш» яхача аргунски холодильникий оборудовани еча Астраханьски Дагестански АССР-ерча «Полиграфмаш» яхача Кизил-Юртовски заводий коллективаша СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттаваь СССР ягачен кхачани промышленностан бытовой приборашта йолча машиностроене министр Пудков Иван Иванович.

Хоржамашта хьалхарча окружной хоржамий комиссе довкъошкоша И. И. Пудкова кандидатура дег тIара хьал а лаьца цунгара дийхар № 7 йолча Грозненски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла харжа шу оттавара раьза хилар.

Комиссе председателa хоам бир И. И. Пудкова цу округе гIолла депутаталла харжа ше оттавара раьза волга хьаьвнилгах. ТIаккха цо предложени лу № 7 йолча хоржамий округе гIолла депутаталла харжара кандидат веш цуна регистраци яра.

Нов. Н. И. Ведерникова предложени хьалхоацаш къамаьлаш дир аргунски «Пищемаш» завода газоэлектросварщика Х. Д. Сулейманова, комиссе членаша — КПСС Астрахански горкома секретара Н. В. Сахаровас, юрта боахама болхлой Нохч-ГIалгIай профсоюза обкома председателa И. В. Полушкина, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретара М. О. Буауртанова. Окружной хоржамий комиссе, массава цхьа дог-уйла йолаш а волаш, сецам бир: РСФСР-гара № 7 йолча Грозненски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла харжара СССР ягачен кхачани промышленностан бытовой приборашта йолча машиностроене министр **Пудков Иван Иванович** кандидаталла чIоагIвеш регистраци е.

* * *

Чакхъяьннай Нохч-ГIалгIай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете хоржамаш дара № 399 йолча Сунженски хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани. Из хьайийллача Сунженски района Цiеча Эскара цIерагIча колхоза токара А. П. Дитлова аьлар:

— Округа хармархоша хайнад Найрановски ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода токарь Дарматов Сулайбина Муса вай округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа ше оттавара раьза волга.

Комиссе сецам тIаийцар: Нохч-ГIалгIай АССР-гара № 399 йолча Сунженски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа **Дарматов Сулайбина Муса** оттавеш регистраци е.

* * *

№ 397 йолча Грозненски хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани хилар.

Цига хоам бир цу хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа кандидаталла оттавара ше раьза хилар «Красный молот» завода котельщикий бригада кулгалхочо Рыженков Николай Георгиевича хьахайтад, аьнна.

Массава цхьан дагара а волаш, окружной хоржамий комиссе сецам бир: Нохч-ГIалгIай АССР-гара № 397 йолча Грозненски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа «Красный молот» завода котельщикий бригади кулгалхо **Рыженков Николай Георгиевич** кандидаталла чIоагIвеш регистраци е.

* * *

СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете хоржамаш дара № 398 йолча Гудермесски хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседание хоам бир цу округе гIолла депутаталла харжа Шалински района «Южный» совхоза доярка Алибова Зара Салмановнас кандидаталла оттаяра ше раьза хилар хьаьвнилгах.

Окружной хоржамий комиссе, массава чIоагIа раьза а волаш, сецам бир: Нохч-ГIалгIай АССР-гара № 398 йолча Гудермесски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа Шалински района «Южный» совхоза доярка **Алибова Зара Салмановна** кандидаталла чIоагIъеш регистраци е.

* * *

СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара № 668 йолча Ленински хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани хиннай.

Цига хоам бир цу округе гIолла депутаталла харжа кандидаталла оттавара писателa Михалков Сергей Владимировича ше раьза волга хьахайта хилларах.

Комиссе членаша цхьа барт болаш, сецам тIаийцар: Нохч-ГIалгIай АССР-гара № 668 йолча Ленински хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла харжа писатель **Михалков Сергей Владимирович** кандидат веш регистраци е.

* * *

Чакхъяьннай Нохч-ГIалгIай АССР-гара СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара № 669 йолча Заводской хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани.

Окружной хоржамий комиссе тIаийцача сецам тIа дIаяздир: № 669 йолча Заводской хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла харжа СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода оператор **Черкунова Лидия Кузьминична** кандидаталла чIоагIъеш регистраци ю, аьнна.

* * *

№ 677 йолча Урус-Мартановски хоржамий округе хиннача окружной хоржамий комиссе заседание хоам бир цу округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттаяра Вагуева Зайдат Сажаевнас ше раьза хилар хьахайталгах.

Окружной хоржамий комиссе заседание сецам бир: Нохч-ГIалгIай АССР-гара № 677 йолча Урус-Мартановски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла харжа Мичурина цIерагIча совхоза доярка **Вагуева Зайдат Сажаевна** кандидаталла чIоагIъеш регистраци е.

* * *

Цхьа барт-уйла йолаш чакхъяьлар СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара № 673 йолча Ачхой-Мартановски хоржамий округа окружной комиссе заседани.

Окружной хоржамий комиссе Нохч-ГIалгIай АССР-гара № 673 йолча Ачхой-Мартановски хоржамий округе гIолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла харжа «Сунжанефть» НГДУ электромонтер **Самойленко Александр Иванович** кандидат веш регистраци йир.

ВЕЖАРИЙ ВIАШАГIКХЕТАРА СИЙЛАХЬ-БОККХА НИЗ

Украина Россеца юхавIашагIкхийтта 325 шу дизара хетаяь Киеве хинна торжественни собрани

Доккхеи гIозен цIей денад Украинан Россеи лаьттан тIа: 325 шу хьалха шрача Переяславле дийкар дег тIера доагIа, дог гIоздовикхаш доза дешаш: «Дуне мел доалл цхьанаI» Украински халкъо, ший чIоагIа лоIам, даим шийна дагадаьллар хьа а кхайкадеш, сийлахь доккхача оршенй хьалкъаца, сийлахь-йоккхачеи ниэ болчеи Россеца йиъзай ший исторически кхел. Юкъарча Даьхен дай-ноаной тховна кIал вIашагIа а кхийтта, доккхий хIамашин денала сийлахьа гIулакхаш нарагIдийна нийъ, дегIаена социализм хьалъярца кхоачаш хиина ниъкъ хьебенаб вежарашка доача халкъашна. Из юбилей — дуккха къамаш дазача вай ерригача Даьхен общественно-политически вахарс доккха хIама, интернациональни доттагIалеи вошален ленински идеалий котало.

Украина Россеца юхавIашагIкхийтта 325 шу дизара хетаяь партийни, советски, общественни организацеи Советски Эскарен винкалашна цхьана къахьегамхой торжественни собрани хилар 30 январе Киеве.

«Украина» яхача культура Дворецерча хоза кийчъяьча зала сцене — Коммунистически партии Советски пачхьалкхен хьаьнча Владимир Ильич Ленина скульптурни портрет. СССР Пачхьалкхен байракха хьалхашка — Российски Федерацеи Украински ССР-еи байракхаш. Ала санна сийрдаьннай цифра: 325.

Президиуме — Российски Федерацеи Москвани делегаци, Украина кулгалхой, республике цIи хеза нах, партийни, советски, общественни организацей векалаш, цIей деэдеча баьхна хьаьннй.

ЧIоагIа дегаш гIоадаьнна а болаш сийлахьча президиуме хорж новкъост Л. И. Брежнев кертe латта КПСС ЦК Политбюро.

«Халкъий-вежарий бIаьш шерашкарча доттагIала, чIоагIача цхьоагIон боккха низ» яха доклад йир КПСС ЦК Политбюро член, Украина Компарте ЦК хьалхарча секретара **В. В. Щербицки.**

Цул тIехьагIа къамаьл де дош лу Российски Федерацеи делегаци кулгалхочов, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, РСФСР Министрий Совета председателa **М. С. Соломенцевна.**

ЧIоагIа уйла тIаяхийта кадийтIар В. В. Щербицке яьча докладиген М. С. Соломенцева даьча къамаьлагеи. деттача тIоарашца цкъа санна дуккхаза а юкъагIа яьлар доклад а къамаьл а.

Малинов болча Москверча коммунистий, берригача москвичий цIерагIа дег тIара ловца баьккхар собране дакъа лоацараш КПСС МГК шоллагIча секретара **В. Н. Михеева** коммунизм хьальяра гIулакха нерда толамаш дахар лоаш.

Кхо бIаьш ткъаьи пхиь шу хьалхагIа, белгалдаьккхар цул тIехьагIа къамаьл даьча «Азовсталь» яхача Ждановски завода болат лоаладечо, поэза Социалистически Къахьегама Турпала **Г. Я. Горбань**, даим вIашагIтехай эрсийн украински халкъий исторически кхелаш.

Цул тIехьагIа къамаьлаш дир Хмельницки областа Теофипольски района Ленина цIерагIча колхоза агронома, СССР Лакхехьарча Совета депутата **З. П. Возиакс**, Украина писателий Союза правлене секретара, СССР Пачхьалкхен преме лауреата, поэта Б. И. Олейника, Украина Россеца юхавIашагIкхийтта 300 шу дизара цIерагIча Днепропетровски пачхьалкхен университета студенткас Иващишина Мирославас.

Торжественни собране дакъа лаьцараша, чIоагIа дегаш гIоадаьнна а болаш, тIаийдир КПСС Централни Комитетага, СССР Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР Министрий Советага, новкъост Л. И. Брежневга дохьийта моарлала письмо.

ЦIей сийна доккха концерт оттадир торжествении собране дакъа лаьцараштa.

(ТАСС).

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ХЬАЛХЛЕ ЛЕЛАЯРА ДАКЪА— КОММУНИСТАШКА

Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза парторганизацена чуйоагIа 104 парте члени членалла кандидати. Партийни терхам тIалатташ я дукхагIа йола производственни участкаш, цар Iалашду партен правительствон решенеш кхочушъелга, юрта боахама дакъе парте лаьца ниязъ хьлда чакхбоахилга. Партиоме вIашагIа а етха болх беш я 5 цеховни парторганизаци, 6 партгрупа, чIоагIваь 13 парторганизатор ва. Ерриге производственни участкаш партийни влияненаъ кIалъоттаяр духьа партнома бюрос чIоагIа уйла тIайохийт производствен общественни вахарен шоаш дикагIча оагIорахьара хьахьекхача хьалха латтача производственникий, кьонача специалистий чотах партийни мугIараш дебадара.

Аьхка укх тIеххьарча 3 шера оаха парте тхьачуийцае 22 саг. Керда дIадоладаьча дукхача дикача гIуданхий инициатораш, социалистически яхье хьалхалаттараш. Масала, шалхочаний почни эггара тхьалха хьаллаьцача, коммунист З. Д. Дрезов керте латтача № 3 йолча шурий-товарни ферма коллективо вIаштIехьдаьккхад бIарччача ферме хIара кхоабача Iаттагара 3037 килограмм шура йоаккхилга. ХIаьта Дрезов тIаваьехьа хIара фуражни Iаттагара еррига а 600 килограмм мара мича йоаккхар цу фермо.

Указа болх беш ба коммунисташ 5-тысячница М. Х. Астамирова, 3-тысячница Хамзатова Аьсет, Ахиева Аьсет.

Парторганизаце ниа сонал латт аьлча, из латт, коммунистий идейни кхетам лакха хиларех, вахара позици хьнкаро хиларех, къахьегамцара гIулакхаш санкхстаме хиларех. Безиткохамча участкашна коммунисташ кийса дIаоттабаро, цар шоашцара гойтача хьонхамо тхога йиш хилийтай хьайбай боахамера гIулакхаш накха санна тоаде.

Шин шерал кIезига дукхагIа ха я коммуниста Б. М. Хаштырова керттерча зоотехникалла болх бу. Лоацача хана хьайбай боахамера гIулакхаш чIоагIа тоаделар. ТIа-тIа лакхду хьайбай продуктивность, тоабеннаб племенной селекционни болх. Цудухьа хьахуларш а цуйта хьезона да. 1978 шера колхозе юкъера лаьрхIача хIара кхоабача Iаттагара 2480 килограмм, 1977 шера лаьккхачул 325 килограмм дукхагIа шура лаьнкхар. ХIара 100 Iатта тIехьа 84 Iасилг дальд, 1977 шера 2798 хурсн яьлр, 1978 шера — 3352, вешта аьлча 120 процент дукхагIа. Осеменени яьй 2402 Iатта, е 118 процент дукхагIа.

Iулаш юхаметтаувттаду ферма йиллай колхозе, геттара дика вIаштIехьаьккхай зоотехнически учет. Цу деррига гIуланхашна коммуниста Б. М. Хаштырова хьахьекхар шин инициатива йолаш, къахьегам дукха безаш, гIулакх доваш, политически кхетам лакха болаш, творчество йолаш болхло хилар. Цу дерригача гIулакхаша цунна новкъостал ду шин болх биэза чакхбоихара. Цул совгIа, общественни болх а мел ца болийташ леладу цо. Из за партийни дешара системе пропагандист а.

Деррига а шин шу мара дац партконо Iул юхаметтаувттадеча фермана кулгалде коммунисташ С. С. Чакиеви Н. И. Сидоровав бахийта. «Хала» лоархIаш хинна коллектив дукха хв яналетьа оарцагIа яьнкхар цар планаш социалистически декхарашн кхоечашдара. Детта доахан тIерадийна керттера Iул шура дукхагIа луча доахина юха кхоачашдара. 1978 шера коллективо кийча а даь ферме дIачуденнад 600 шинар, 83 тоннал тIех дулх тIаккхийттад доахенна. Деннен бийсанден юкъера лаьрхIара тIадеттелуш хинна дулх 600 грамм дар, бIарчча дусаш хинна доахан — 99 процент.

Ферме дика тоабеннаб массово-политически болх, тоденнай социалистически яхь, коллективера морально-психологически климат. ХIаьта из деррига а, керттерча даькъе, С. С. Чакиевнен Н. И. Сидорованен карагIдаьнна хIама да.

Хьайбай продукташ дукха а дукхагIа яхарни паччахьалкхента йоккхаран хиланза ярIйоаца довкъарий чIоагIа база хьаяра деша лоархIам а беш, 1978 шера колхозе вIашагIъеллар довкъараш кийчдарак фермашта гIулаах дарак хиланза ярIйоаца техникен нахи юкъе а болаш йола специализированни мехотряд. Мехотряда керте латт опытни организатор, дийша а шин гIулакх доваш а вола специалист — зоотехник, хьинар дола коммунист М. А. Курсиев. Цо кхетамца, партийни IаьдалагIа вIаштIехьбоах лаьха къахьегим, цIенхаштта кхетам лу наха. Йоазав ю царна эшарийн цар дIадаларийн, хIаьта цо а ниттa кIиента гIойле лц коллективо толамаш дахара.

1978 шера отряда коллективо кийчъяьй 10310 тонн хьанкIий силос, 1483 тонн сенаж, 498 тонн йол, 1465 тонн тайп-тайпара ча. Илатовски методагIа довкъараш кийчдаро, организаторски массово-политически болх дика вIаштIехьбаккхаро коньостал даьд тхона довкъараш кийчдича къахьегама оасарле дикка лаьхкъяра. Масала, планагIа 400 тонн задание 600 тонн йолла саш хинна силос хIара денна 800 — 1000 тонн йоллар, 250 тонн мелла меттел — 500 тонн, сенаж. Колхозо ниттa оасаре цIаккха а болх баьбьд укх тIеххьарча 10 — 15 шера. Эггара дукхагIа еллача а хьалха дийнахьа 250 — 400 тонн мара йоллацар.

Къахьегам дукха безилга мишта хила деза хьокхаш бола баппа-дика нах ба коллектива болх бераш. Массаза а санна хьалха латт коммунисташ. ДикагIчарех а дикагIа бараш ба коммунисташ П. И. Медведовский, В. Н. Филиппенко, Н. Н. Усанов, Веслан Баркинхоев, П. С. Алехин, Н. Н. Лямов, дукха а кхыбараш.

Керда дIадоладаь а дика а гIулакхаш дукха да тха колхозерча къахьегамхой. Кердача Советски Конституцена нанъайодаш, Москверчен вай республикерчен хьалха латтача предприятей ночни хьал а лаьца, коллективо шерра социалистически яхь йоаржайнр пятилетка 3 шера планаш СССР Конституце хьалхара шу дузаш кхоачашъяр духьа. Итоташа хьахьокх, шо денна дош коллективо сийленца кхоачашдаь хилар.

Шин шу хьалхагIа шура йоаха трехтысячница цаI мара яцар тха колхозе — Астамирова Минат, цхьа шу даьннача гIоала кхоъ хилар уж, кхы а цхьа шу даьлча — итт, [illegible] кхаш хиннача 3000 килограммал тIехьъяьинай коммуниста З. Д. Дрезова кулгалду № 3 йолча шурий-товарни ферма еррига коллектив. 1977 шера хIара кхоабача Iаттагара 5006 килограмм шура яьккхача коммуниста доярке Астамирова Мината 1978 шера шийгара доахана группа ший йншийга Аьсетага дIа а енна, шийна дIанйцар духхьахха дахьача шинарий группа. Ишта хьахьекхар цо цхьатарарча хьалашна, зооветеринарш гIулакхаш кхоачашдеш хилча, Iулал нийса дой, доаркага дукхаших дахкача доахангара а шура дукха яха а царех дика группа хьае а йиш хилар. Соалма цуи группе яьккха шура планагIа лаьрхIа хинначул шоаза совгIа дукхагIа хилар. Цо даьр морг а даь дIаболабелар доярийн коммунист Хамзатова Аьсет, Ахиева Аьсет.

Колхоза партийни организаце цIенхаштта уйла тIайохийт Iадмаиси хьалхалаттача практикаш карагIдаьккараш юртбоахама производства юкъехьаьяра деша.

Партконо чIоагIа лоархIам бу партийни группаша беча балха. Керттерча производственни участкаша 6 партгрупа а тха. Юкъарча партийни собрание парторганизатораш чIоагIбаьб. Кулгалдой балха дожха новкъостал ду № 3 йолча МТФ парторганизатора — красни уголока заведующе Хамзатова Аьсета. Коллективана кхетам балора беча балха тIа массе метте эггара хьалхара хьехамча, партийни тIахьожамхо а коммунист М. Х. Астамирова.

Ялаташ чуэцаш мел йоахкарйолча хана илат чуэцара-цIаоавра комплекса керттерча участкашка партийни влияни чIоагIъяра кхы тIа а 30 коммунист хьожавир. Цудухьа районе эггара хьалха, хIара гектара тIара 33 центнер а йоаккхаш, чуийца ялар колхоз гурахьа дийна хинна ялаташ, паччахьалкхента ялат доахара план кхоачашйир. Ишта да производстве хьалхе коммунисташки хиларахи партийни илияни чIоагIа хиларахи хьакур.

Хьонхам эш, дика гIулакхаш хьаIомаде нах бар механизаторашта. 1978 шера ялаташ чуэцача ударника цIи лаьнкхар коммунисташа комбайнераша Н. Ф. Кузина, Г. С. Павленкос, В. М. Кондрашова, Н. Ф. Липчаксе. Цар эггара дукхагIа аьрдар ялат.

ХIара коммунист Уставо дIадехараш кхоачашде, мел эшача метте сакхетам лакха болаш хила, парте хьинаре бIухо хила гIерт. ХIанз Вай СССР Лакхехьарча Совете хоржамашта наньадолхача хана юкхьаницарча парторганизацешта хьалхашка латт керттерчарех цхьа декхар — КПСС членийн членалла кандидатийн производственни хьинар дIахо айлургдола гIулакх вIаштIехьдоакхилга.

Ж. ИБРАГИМОВ,
Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза партнома секретарь.

ИттлагIча пятилетка диъ-лагIча шера план хаваз хьалха кхоачашъяра, СССР Лакхехьарча Совета хоржамаш хулача денна сийленца хаьалбекара доккхий социалистически декхараш тIаийцад Назрановски промкомбината чуйоагIача Экажевогий-Юртарча хIамаш тегача цеха болхлоша. Шоаш тIаийца социалистически декхараш толамца кхоачашдара шерра яхь йоаржаьча цеха хIамаш тегарех дукхахбараш ба юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 120 — 125 процент кхоачашъеш. Царех ба хIамаш тегараш Кациева Лида, Арапиева Хьава, Хидриева Аза, Хидриева Касрай, кхы дукха бараш.

СУРТА ТIА: хIамаш тегаш я А. Хидриева, шоллагIча сурта тIа ба цехера хIамаш тегараш.

И. ПЛИЕВА сурт.

ФАБКОМИ ХЬАЕЧА ХIАМАЙ ДИКАЛИ

Беча балха практико хьахьокх, дика вIаштIехьъяьккха социалистически яхь экономически толамаш алсамдахар, беррригача балха эффективности дикали лакхъяр духьа лоаттабеча къоасама лард хилар.

Дуккъаа цу оагIорахьа лостабаь вIаштIехьбоах ший [illegible] фабричнн комитето. [illegible] зонел чухьа лелаеча социалистически яхьа условешка белгалдаьккхад яхь леларашкара дIадехаш дола керттера цхьа хIама — из да хьаеча продукце сортность планаIча лаьрхIачул 10 процентал кIезигагIа йоацаш лакхъелга. ГIулакх цу тайпара вIаштIехьа а даьккха, керттерча кхьча хьокхамашта а план кхоачашйоI мара хьалхарча моттигага даха дог дац бригада е филиала. Цу тайпара декхараш хьалхашка оттадича хьалхайовла а эрахецача продукце дикал тоае я гIерташ хух коллективаш.

Ишта дика продукци хьаяра хьалха латтача коллективашта юкъелхар 2-ча конвейера (бригадир Г. Барахоева), Ачалкхерча филиала (начальник Б. Беков), хIамаш тегача цеха пхьоалагIча конвейера (бригадир Ф. Султыгова) коллективаш.

Дикал бахьан долаш лоаттабеча къоасаме керттерча мероприятеех да предприятe кIиранна цкъоаза чакхдоаха «Дикала денош». Цу тайпарча дийнахьа технически тIахьожама отдела болхлоша профсоюза фабричнн комитета викалашца цхьана тIахьожама тохкам бу хIамаш тегача цеха моллагIча цхьан конвейере хьаеча продукцена. Цу тайпара тохкам баь баьнача тIехьагIа конвейр йолча метте болхлоша собрани ю цар хьаеча продукце дикал юкцаш. Белгалбоах болх дикагIа баь ялнах, брак яьрехи хьаеш йола хIамаш юха тоае езаш ерехи бехкаш доах. Ишта бахьа тIахьожамах хьахинка материалаш пенна хьалдеттача кепайоазон тIа хьагойт. Цу гIулакха пайда дика эц «Брак ераш» яхача стендах. Цу хIамашка дика кхетабу брак еш бола нах.

Продукци эо тегаш бола болхлой нийсача наьхьа тIа бахара гIо деш хилар хьахьокхаш долча цу тайпарча масалех цаI да хIамаш тегача цеха 4-ча конвейрера массехх кхалсаг 1978 шера октябре коллектива собранеи цеховой комитетек юкцар. Болхлочун сийна хьалхара чIоагIа эхь хилар 4-ча конвейерера швеи-мотористаш Бабакиева Томан, Сагова Лидан «Брак ераш» яхача стенда тIа бахерах. Из кхета а даь болх бе болабеннача цар хIанз хьа мел я продукци керттерча даькъе цхьоалагIча сортах я, хьалха латтача болхлоех лоархIаш ба уж. Цу тайпара масалаш дукха а доаладе йиш я.

Тийта хIамаш дика хилийтара вIаштIехьбоахача балхо фабрика коллективага йиш хилийтай 1978 шера цхьоалагIча сортах йола продукци 30 эзар сома дукхагIа хьае, сортноста план кхоачашъе а мах беча организацешна кхуьйта рекламацек кIеззигъе а.

Продукце дикалаш дукхалак тIахьожам лоаттабара декхаш къестадеча хьинаре дакъа лоац профсоюза фабричнн комитето шийн общественни викалашка гIолла, продукци дIайохьийтачен хьатIаухьа новкъан хьачуэцачен хана. Цун общественни викалаша ца тохкаш цхьаьнкха продукци араялац фабрикера. Цу тайпара болх лелабу поставщикашкара хьауха новкъаш хьачуэцача хана а. Цо йиш хилийтай фабрике хьачуйоагIача хIамашта лоаттабу тIахьожам чIоагIбе.

Закройни брак дикка кIезигьнра гIо даьд цунна тIахьожам лоаттабара вIаштIехьбаьнхача балхо. ХIамаш тегача цеха бригадирашца закройни цехе бетта цкъа дIачутела брак тахкара къаьстта вIашагIъеллача обществени [illegible] хIара хIама, тешаме брак ларкIа мегаргьяр хьакъестаний.

Цхьабаьъда, закройни брак хьатIанйярах чакхбоахаш бац цу комиссе болх. Цун кулгалцен юкъарчал доацаш цо хьалхадаккхарахи вIашагIъеллар эсала мел йола хIама юха хьа а йоастаи, царех цIаькха юха лерттIа яраш, бакъдар аьлча, юхьанца хинарел эIамагIа я йолаш, хьеш йола участок. Брак яь закройщикаш бехктохаме эзар. Чакхдаьхача цу гIуллакхашпа а дIателача брака тIахьожам лоаттабара общественни комиссе баьча балхо а торо хилийтар юхауха закройни брак яь хIамаш маьха санна. 1978 шера июле хиннача 37 эзарнегара 1978 шера декабре 22 эзарнега кхоачаеш, вешта аьлча 15 эзар кIезигъе.

Производства эффективность бахьан долаш лоаттабеча къоасаме керттерча лостамех цаI ба къахьегама оасарле лакхъяр духьа беш бола болх. Къахьегама оасарле лакха йолаш болх а беш, хьалха латтача болхлой белгалъяра цхьа тоаба хьахинай фабрике. Соалма шера эдани хана хьалха кхоачашйир хьалха латтача 90 болхлочо, пятилетка кхаь шера план 29 сагох диъ шера план 4 сагох кхоачашйир. Шваий-мотористкий Богатырева ПаьтIимата, Льянова Хадишта, ВашовгIир Мариамея Амиатен къахьегама календара тIа 1980 шу латт.

Цар а дуккхача хьача а производстве хьалхалаттерий хьинарча къахьегамо фабрика коллективага йиш хилийтай къахьегама оасарле 3,1 процент лакхъе.

Цхьабаьъда, балха нормаш цIаккха а кхочаш ца еш бола сдельщикаш хIана а дукха ба предприяте. Профсоюза фабричнн комитето массала а ший заседанешна дуьца уттаду балха нормаш кхоачаш ца ерий дешаш, уж тIехьабисара бахьанаш къестаду.

Масала, 1976 шера фабкома заседани бийцар балха нормаш кхочаш ца яь хIамаш тегача цеха 3-ча, 5-ча, 8-ча конвейрерий болхлой. Фабкоме цар дош дуьцарах тоьал доаха берат даьлар. Царех дукхабараш, хьалха латтачарна тIехьа а хойна, хIанз шоай балха нормаш кхоачашъеш ба.

ХIанз профсоюза, фабричнн комитето хьинаре болх бу болхлоцта, бригадашта, участкашта юкъе социалистически декхараш тIаийдайташ, хIаьта цар тIа я производства эффективность дIахо лакхъяраи продукце дикал тоаяран гIо деш йола пункташ.

Дина гIулакх дIадоладаьдь пятилетка 4 шера планах укх шера хьалхарча 6 бетта план 12 апрель хьатIакхачалехьа, эггара хьалхарча коммунистически суботника 60 шу дузаш кхоачашъе аьнна декхараш тIаийцача ширпотреба коллективо. Фабрике хьалха латтача 350 болхлочо 1979 шера доккхий кулаш белгалдаьд шоашта. Цар балха тIа эггара белгалагIа дола хIама да, уж берригаш а шоай къахьегама оасарле лакхъен хьаеча продукце дикал тоаен гIерташ хилар.

Д. ДАУРБЕКОВА,
Назрановски трикотажни фабрика профсоюза фабкома председатель.

Хьайбаш леладерий толамаш

ИттлагIа пятилетка йолаелча дена районе йоарнаьлча социалистически яхье хьалха латтача боахамашта юкъе я Мичурина цIерагIа йола совхоз. Тха боахама доалахьа 1327 бежан да, царех 457 етт а болаш. Хьайбаша лерттIа Iунал делга бIаргагу дIадахача шера даьхача толамашка хьокача. ТIайца социалистически декхараш кхоачаш а деш паччахьалкхенна 835 тонн шурен 102 тонн дулхи дIаденнад оаха.

Нийса хургда уж толамаш доахача доккха дакъа юкъе дихьараш бийшча. Царех цаI ва йоккха опыт йола скотник Алиев Ваха.

Ишта лакха хьонхамаш да Iаьсий леладеча Умарова Паде а. Цо кхоабача хIара Iасилга дийнахьа буса 600 — 650 грамм дулх тIаккхет, план 500 мара йоацача.

Массаза а социалистически яхье хьалха ба доаркаш коммунист Эльмурзаева Эльбика комсомолка Адуева Зурая. ДIадахача шера хIара Iаттагара 2700 килограмм гаргга шура яьккхай царех хIаране, план 2150 йолча. Уж санна хьалха латтарашца я кьона доарка комсомолка Багуева Зайдат. Цо болх бу кхоалагIа шу мара дац, хIаьта а цу лоацача юкъа я дика Iомабаьб цо ший болх.

Доарка йолаш санна, дика общественник а я Багуева. Коллективе йоагIа а йоагIаш сзанйай Iамерза йола кьона болхло. Цудухьа СССР Лакхехьарча Совета депутателла харжа кандидат оттаьй из совхоза къахьегамхоша.

Цудухьа укх шера кхы а оасаре гIа къахьега чIоагIо яьй хьайбаш леладеча коллективо. ХIанзехьа а гуш да доахаш дола дика толамаш. Масала, хIара Iаттагара юкъера лаьрхIача дийнахьа 7 килограмм шура йоакх боахаме. Соалма укх хана хиннача цхьа килограмм дукхагIа я из. ХIаьта керда шу доладелча деиз 53 тонн шура паччахьалкхенна дIеннай тха боахамо.

Советски халкъа юкъара цIей хургда СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш деш дола ди. Цу дIой сийна социалистически яхь йоаржаьлча хьайбаш леладераша лаьрхIад хьалхарча квартала план цу денга кхоачаш а еш. 137 тонн шура паччахьалкхенна дIалла.

Лоаца аьлча, дIахо а итта айденнача хьинарца болх а беш, иттлагIча пятилетка диъ-лагIча шера планах паччахьалкхента 103 тонн дулхи 820 тонн шурен йоххарца оаха.

ДIадахача шерал 13 тонн дулхи 50 тонн шурен дукхагIа хургда из.

М. ИСМАИЛОВ,
Урус-Мартановски районе Мичурина цIерагIча совхоза керттера зоотехник.

ХЬОКХАМ ТЕЛАРАШ

Вахача наьха хьшитеш дизза кхоачашдара хьинар кхо ца деш къахьегаш ба Шалински маьхк еча завода болхлой. ДIадаха шу дикача къахьегама толамаща бадгалдаьккхар цо. Шера планагIа 10025 тонн маьхка-булочна изделеш араеца езача ло араийцар 11753 тонн. Из хул планагIа лаьрхIачул дукхагIа 1728 тонн товарни продукци. Дикка тIеххоачашйир валови продукце арахецара паччахьалкхен план а, задани совгIа арахийцар 77 эзар гаргга сом мах бола продукци. Шоаш соалма даьла къахьегама толамаш тIа-тIа тоадеш къахьегача завода болхлоша дикка тIехкхоачашъьй кхарь бетта хьалхарча тхьаь деш задание а.

Уж толамаш доахача дизза дакъа лаьцад хIара болхлочо. Царех я Янзаева Нура. Маьхк йоттача балха тIа йоккха опыт йолаш а из. Дог раьза долаш из дIа а луш, дукха кьона говзанчаш хьаьккхебаьб цо. Ишта, Нурас Iома а баь маьхк яттара балхах дика кхеташи шоай новкъосташта хьокхам телаш къахьегаш ба кьона говзанчаш Сабирова АсмаI, Тамасва Хьавра, мастер Хасханов Iийса, кхы дукхабараш.

М. ЭПЕНДИЕВ.

Хьехамчий новкъосталца

Грозненски швейни производственни объединеиена чуйоагIа № 4 йола Веденски филиал башха-дика къахьегама толамаш доахаш хиларца дика йовзаш чIоагIа лоархIаш я. Цхьа шу дIадахийтац цо шера плани тIаийца социалистически декхарашн тIеххкхоачаш ца деш. Ишта толамаш доахаш хиларо керттера бахьанаш да дукхача хана дена цу балха тIа къахьегаш а болаш, йоккха опыт йолча хIамаш тегараша шоай говза къонахчарна дIахьехаш хилар. Шоаш къахьегаш бараша эшаш дола тIо-новкъостал дар. Шоаш дика къахьегараш совгIа, дукха кьона говзанчаш хьалкхебеш бола хьехамчаш а ба укхаза. Царех я Хасанова Малика, Бекбулатова Тамара, Хасарова Найбан, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат Батукиева Кхокха, царна нийсса къахьегаш цар Iомабараш я Галиева Лиза, Батукаева Сацият, Айсагурова ЗалиаI, Висамбаева Зерган, кхы дукхбараш а.

ИттлагIча пятилетка диъ-лагIча шера кхы а дикагIа толамаш дахара шерра социалистически яхь а йоаржаь болх беш ба уж. Цар шоашца яхьа хьийхаб шоай хьехамчаш.

С.-Хь. ДАДАЕВ.

1986 шера чотагIа къахьегаш я

Йоккха къахьегама котало яьккхай Ленина ордена Ивановски камвольни комбината ткачиха. Социалистически Къахьегама Турпала, Ленински комсомола преме лауреата Голубева Валентинас. Кхаь шера отрасле эггара хьалха ший пхе шера план кхоачашъяьй цо. Арахийцад 600 эзар метр совгIа костюмаш ю эпаш. ХIанз ткачиха календара тIа — 1986 шу латт.

СУРТА ТIА: В. Н. Голубева (аьрдехьаръар) ший сменщица а новкъост я йолча Н. К. Маволчинас социалистически яхье котало яьккхарах шийна денна совгIат хьаьаш йоалл.

И. ДЫНИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъеш

ЮРТИ КАГИРХОЙИ

ТIеххьарча хана шерра-шера юрташкара дIаух городашка баха кхо миллион саг гаргга нах, уж шоаза дукхагIа бе юрташна баха хьатIаухарел. Цу тIа а, статистико хьахьокхача тайпара, царех дукхагIбараш 16 шерагара 30 шерага кхоачаш за йола нах ба.

Цу тайпара процесс объективни хIама. Шерра-шера 250 гаргга керда йоккха предприятиш йоалу мехка болх бе, цига бихаш дарех дукхагIбараш кагиркой ба. Цхьабаьъда, юрташкара кагирий нахи мехкарийн сел дукха кхычахьа баха дIаухаш хилча цун экономически а социальни а тIехьале вIаштIехьа йоацаш хила мег. Цудухьа дуккхача хьалхалаттача боахамашта кагирхой юрташка соцабара даим терхам тIаухийт.

Дукха ха йоацаш со хиннав «Вороново» яхача подмосковни совхозе. Юкъера школ кхыйола дешара заведенеш йистехьача кагирхоех дукхагIбараш кхычахьа дIа а ца ухаш укхаза болх бе соац. Комсомола комитета секретара Ермолова Нинас цун бахьан лерхI эггара хьалха юртбоахама производства промышленни кIайлен тIа яьнкха хилар.

1972 шера «Вороново» хьалъяьяр доахан лелацу комплекс. Из бахьан долаш энерговооруженность диказа гаргга лакхъеннай укхаза тахан, хIара укхаза болх беш волча сага 43 говра низ я кхоачаш. БархIаза дукхагIа хиннай автомашинаш, тракторж — шоаза. Комплекса шийна я хIаьта ниттa из яьча хана хьалъяьча комбидоакъарен шурийн заводашта а, машинаша станцена, тайп-тайпарча технически службашта нийшар индустриальни профессеш, вешта аьлча городашка дIаухача кагирхошта эшаш дараш.

Дукха кагий нах мехкарийн юртбоахама а кхыча а институташкен техникумашкен деша яхийта яьннай совхоза администраци. Совхоза дегIаухача инфраструктурана эш тайп-тайпарча профилах бола специалисташ. ХIаьта берригача совхоза студенташта, уж хIанз 40 совгIа саг ва, стипенди «Вороново» тергда.

ХIаьта а къахьегам сей долаш хиларо къоастаеш яц проблема. Йоккха моттиг дIалоац укхаза юрташна къахьегараш материально IалашIаро.

— Лакха оасарле йолча къахьегамо лакхду алаш,— йоах Ермолова Нинас. — Тахан, масала, 300 сом за тха совхоза механизатора, из дикка лакхагIа да мехка алапе юкъерча боарамал. ХIаьта из эггара хьалха хьайбаш леладеча комплексаца дуьзаденна да, чIоагIа лакхъеннай тха боахама рентабельность, 100 процент хIанна дав дикка дола оаха кхеду доахан дерсти хул тха. ХIаьта дIачуийдеча доахах мах телара политика къаьстта дикача продукцех бола паччахьалкхен мах 50 процент лакхагIа болаш ма йий. Цунца дуззаденна пхе шера цхьан миллионегара 8,5 миллион сомага кхоачаш лакхбеннаб шера совхоз бу пайда.

Цу средствех 1,3 миллион алапе фонд я, 600 эзар сом — материальни поощрение фонд.

ХIара шу чакхдоалаш традиционни «кхойттанагIча» алапел совгIа болхлошен гIулакххочен премеш яйо, алапел совгIа кхы а ахчаш яйду. Деррига лаьрхIача бархI бетта окладашка кхоач «сон айдер».

Керданиий юрта быт. Шерра-шера 80 квартира хьалъю совхозо. «Вороново» яхача совхоза чуйоагIача юрташкара бахархой гIад а баха болх хоза тоадаьча кердача цIеношка баха. Ишта хьахул хургйолча агропромышленни города белгалонаш.

Проблема цхьаькха оагIув — мукъа ха. Фу де деза юрта яз сакъердаме хилийтара? Къаьстта нормированни балха дено (бархI сахьат, царна тIаьхьета шинь салоIа ди), сихха шерлуш латтача бытовой гIулакхий сфера тIа-тIа совйоах юрташкарча бахархой мукъа ха.

Совхозий доходаш лакх ма лу дукхагIа торо хул культура хьаяра, юрташна къахьегарий мукъа хан цар салоIами вIаштIехьбаккхара дIахеца средстваш алсамъяха. «Вороново» кердача гIирсашта, юкъе я футбольни майда, тхов тIаболла нек ду бассейн, говрий спортивни база а йолаш йола спортивни комплекс. Хьалдаь долаш латт культура керда ЦIа — 600 моттиг, самодеятельни драматически трупнена, хора, музыкальни ансамбла, изостуде тайп-тайпарча кружокий занятеешта помещени йола йоккха хIамзара здани.

Художественни самодеятельносте дакъа лоац укхаза дукхханеша. Совхоза директор Гончаров Евгений — скульптор. Цун балхаш профессиональни художественни произведенешца цхьана — массехк эзар картина, гравюра, скульптура, чуйоагIача совхоза художественни галерее массаьрча экспозицена да.

Шеко яц, «Вороново» яхача совхозе кIезига яц къоастайнза проблемаш. Цхьабаьъда, керттердар да, юрт эггаркагхара шерра экономически социальни программа чакхьяккхарах укхазара накар ший кIийлен тIарча хьокхаматна дилача тIа-тIа дукхагIа городерчоа тара ластаи доагIаш хилар. ХIаьта из лерхI специалисташа юртбоахама производстве кагирхой дIачIоагIбара проблема къоастаяра дIоагIа.

Владимир ЕГОРОВ.
(АПН).

ХАНАЛ ХЬАЛХА

Уьх шера чуащарбоалча хьунсьама ма-хула тешамегІа лард йолла гІерташ къахьегаш ба Наурски района Калинина цІерагІча совхоза кхаш леладераш. ХІьата дика хьоккамаш а гойт. Ишта, совхоза йигьлагІча квартале графикагІа 10 трактор тоае езача 15 трактор ийчон мугІаре дІоттайар мастерске болхлошех механизаторашех.

Ерригa а графикагІа цу совхозе тоае езараш 30 трактори тІехьаоза дукха инвентари я. Цунах хІанзе а тоаь хьаккай 25 трактор, 85 процент тІехьаоза инвентарь. Из тоалам баьхха къьастта доьиха хоагьостал дир моторaш тоадеча слесара Белов Василе, тракторaш вІашагІйохкаш волча слесара Куликов Анатоле, механизатораша Атабаев Ризвана, Ильясов Шахрудина, Раздорский Николая, Акуев Умара, Батаев Вайсара. Балха норма юкъера лаьрхІача 150 — 160 процент кхочаш да еш ди дІадахийтац царех хІаране.

Техника тоеш боахкараш вагІача запасной оттадаьанца Іалашбе гІерташ ший низ кхоачар ду мастерсе заведующе Данилов Йван Федоровича.

ТІехьаоза инвентарь тоеча лерхача социалистически яхье хьалха Золотарев Александр Васильевича кулгалдеча шоллагІча отделене механизатораш ба. Отделене тоае езаш хинначох 92 процент инвентарь тоаьь яьи кхай цар.

Юртбоахама техника сиха гІем тешаметІем тоаяра республика беррига механизатораш, мастерсе болхлой тІахьехаш кхайкарад даьраш кхаш хилярах терра, тоае езаш хиння ерригa тракторaш, инвентарь 15 февраль тІакхачалехьа кийчон мугІаре дІаоттае дош деннад совхоза къаьхьетамхоша.

Іан балхаш дешь ба кхаш леладераш а. ХІана хІара гектара тІа 1.5 — 2 центнер кхоачийташ комсаш аммиачни селитра тоссаш, комсащ хьалхьехкара уиттаю хиалерa тоеш ба уж.

Х. МАГОМЕТОВ.

ТЕРКАЛДЕ ДОАГІА

ОТХОДЕХ... ПАЙДА БУ

Йоккхий городаш бытовой отходех цІенийттара проблема хиннай дерригача дуне тІа. ТІехьарча итт шера дика прогресс хиннай из къовстача вай мехка. Советски специалистама оттаьй ерригача бытовой отходех пайдана йола продукци яра технологи. Цу технологе хІийлен тІа йоаххийча городашка хьалхьй а хьалхьем латт уж чакхйоаха предприятеш. Цар проблема хиннай итт шу хьалха денз Ленинграде болх беш йолча бытовой отходаш чакхйоахача механизированни заводах. Из предприяте йоккхий АПН корреспондента Александр Турундаевсе.

Массанена а ховш да, промышленносте дукха тайп-тайпарча материалех хІамаш юкеюснлга. Уж хьагульяри царех пайда эцари башта технически хала хІама дац. Кхьча тайпара гІулахх да бытовой отходаш. Фу де дела Іалаьмате дукхача городашкарча цувхех — хІашагІьийнача металлически пластмассовни хІамаех, наьхатах рвани йистоех, цІекий чІегилгех, пахашнех, дахчан кІаргех, дехача кизагах... Йиш йий-хьогІ цу дерригнех а пайда эца, пайдана хІамаш хьае?

— Тха предприяте опыто йиш хулийт цу хеттара из торо йолаш хилар бакъдеш жоп дала, — йоах бытовой отходаш механизированно чакхйоахача завода директора Игорь Матвеева. — Шера чакхйоахача 480 эзар кубометр йолча бытовой отходащара хьакъоастаду 2160 тонн Іаьржен 70 тоннага кхоачаш бос болен металл, хьаю 80 эзар тонн совгІа компост. Цу тайпара пайдане утилизаци ю 70 процент отходашта. Юхеюса 30 процент — уж компост эн йоаца отходаш: пластмасса, дахча, текстиль, цІока, резина. Уж ерригаш а пайдана йола продукц хьаяра чакхйоахаргья 1980 шера хІана еш латта керда цех хьалхьъ яьтта. ТІакха тха предприятех отходаш йоаца предприяте хургья.

...Городашкарех юртахкарен хьал езаш хул шер-шера 30 миллион тонн совгІа чІоагІа бытовой отходаш. Москвас ший ковнаши уханцаши цІена лоаттаяра дІалу города юхерча зонера 30 гектар лаьттем 10 миллион сом отходаш дІанхухьачи транспортах. Ленинграде бытовой отходий шера боараи шин миллион кубометрага кхаьчаб, хІаьта итт шу даьача, лерхІачох, шоаза лакхдургба.

Цу тайпара йола фактащ я отходех пайда эцара идея массанахьа а хьаллоецаш хилара бахьан доншхараш. Тайп-тайпарча мехкий керайоаззо дІанхайкадаьд практически ерригача материалех кхи чакх а йоахаш хьашт мелд пайда нийбе йиш хургйола «регенерсеаце зама» йоасенай яьна.

Из хІама мел реальню да, хьахьоххаргда хано, амма тха хІанз а йолаш я бытовой отходех пайда эцара Іалаьмате эффективни технологи.

Ленинградски заводо Іадаьтъю 800 эзар саг вахаш йола массех район. Нуккаш гульо, бакаш автомашиналашца хьаккуьь заводе. ДІачуэцача бункер тІа хІалтІейоах бакаш, машин цигара юлача юкделене дІайода, хІаьта отходаш, цхьан агрегата тІара шоллагІчуя тІа а йоахаш, транспортащцен конвейерашцен лела йолалу. Хьалхара операци — магнитни сепаратор чу ахшин болатн дІакъоастадар. Хьакъоастадаь металл, цигга прессашца брикеташ а еш, лоаладе дІадохьийт. Юхейиса отходаш кІеззига кхьча тайпара йоахаш хувцамаш даь горизонтальни цементни пшшащ санача диаметр йиъ метр а йолаш йолча 60 метр йІаьхача кхаь биологически барабана чуйохийт. Амма укхаза йІоахьиц уж. Кхесташ йолча барабана чугІолла корттига йоахащ органически отходаш талла а йолалий йІоахлу, гоз хьаьъест. Масса температура 70 градусага кхоачаш лахкхлу, хІаьта биотермически аэробни разложение процесс сихлу.

Кхаь дени кхаь буси барабанашта чукхийстача ерригача масса 70 процент дІалоецаш йола кхачани наьхатен отходаш порошок хулаш йох. Барабанашта чура продукт грохотаца лоес, компост цу хула отходаш дІа а къоастаеш, хІаьта шоэлегІа ича электромагнитни сепараце хьаьлац Іаьрчача металлаш юкедоараш.

Из беррига болх бича продукци кийча лараІа йиш йолаш яр, амма цунах дукха книга Іоакъниташ йоахк. Цудукхьа масса шахтия хьарьа ца охь.

— Книга хьакъоастадар экономически кийса доагІаш дац аьшна хет тхона, пудукха охь саха из гІум а еш, — дуцц Игорь Матвеева. — Цо вІашла толха а иц юртбоахама предприятеша шоашка кхачарах а донихал а деш дІакхухьаш йола удобренеш. Заводо аракец шин гІулакха лаьрхІа удобренеш: компости биодоагори. Компост — из штабелеш а яь складе илла продукт (цига уллаш цун масса цІаьхха а ше-шегІа йІоахлу, цуния чура биотермически процессаш дІаяло йолх). Амма потребителашта динагІа хет барабана чура арайоаллашехьа а продукт шоашна кхоачаш хилча. Масса парникашка е теплицашка дІачуюл, тІаьккха цунах хьуукъам 15—20 центнер лакхбеш дола Іалаьмате дика биодоагор хул.

Биодоагор теплицашка иллачул тІехьагІа, минеральни удобренеех а техе кхашка дІахьу. Ленинградски областа юрта боахама чІоагтІа лоархІаме хІама да из, хІана аьлча, геттара эсала да цигара лаьтта. Цу тайпара, городашнарча отходех удобренеш яра технологи доаув довкцаш перспектива йолаш хІама да. Из бахьан долаш да ленинградски опыт йовза гІерташ бараш вай мехкарча кхьча городашка а хилар.

Дукхача узлашка диллача вІашин тара йола отходаш чакхйоаха хІанзара системаш керттерча довкьопта уж скъара боарам алсамбоаккхаш йола агрегаташ а йоаххаш хила тарлу. Из хьалхашка оттадаьча декхарга, техника торонашка, экономически нийса хиларга хьежока хул. Масала, пресса дувцарашка хьежача, энергетически проблемаша човхабаь болча америкацаша чІоагІа чераш тІабохийт отходех доагор дара. Цхьабеньда, энергета дилача из шоаза эсалагІа да кІорал, хІаьта мехкдаьттал — кхоаза. Эффективно доацаш лерхІ хІанзарчоа бытовой отходех цхьайола кхьча тайпара материалаш яр а.

Отходаш къоастеш царех хьайоалача хІамаех эттара маьхера лерхІ алюминни бос бола металлаш. Амма из техвически эттара халагІа йолча процессех цаІ а я. ХІанзалца Ленинградерча заводе бос бола металлаш кулгашца хьакъестадора. ХІанз из тІехьара механизаци яиза йола процесс дІаяргья: технологически линена иккьейоалию Ленинграде хьаль кхоъ Іалаьмате чоалхаце сепаратор.

Іалмахошен конструкторашен къоастадаьд цхьанна чоалхане технически декхар а, компостер ца юлуча отходашта обработка ю оборудоване хьа а яь: Царна пиролиз ю, вешта аьлча, лакхача температурега кхоачаеш йІоахью, фо чу а ца дойташ, тІаьккха резина, цинка, дахчах, пластмасса, кхьча чІоагІача материалий отходий смесах кхо продукци хул. Ишта пиролизни установке пайда яц ю ше хьаеча йоатие газах. Воаш шин продукт — кхоча кІуни углерод йоалла порошоки (пирокарбон) — йоккха перспектива йолаш я беррa лайла эдара даьгьс. Пирокарбонах пайда эца йиш я резинан пластмессан производстве: из хІана пайда ийбеча материалаш дина латергІа я. хІаьта дьезолча дооьь кхьметтал динагІа в я. Масала, пирокарбона пластинаш йоахала электростанцей гоадирнешка лахчачар метта геттара дика дІайолх, механалтта химически процессий Ерригсоюзни Іалмахошана института Іалмахошоа хІанзале а оттаьй пирокарбонах кІувниїи итт изделе, хІаьта царех пайда эца йиш йола ихы а керда областаш гучайоахаш я бе. Ленинградски заводерча термохимически обработка петога (1980 шера хьалхьаьрдоаш я из) дІадахоп 12—15 бетта юкаметтаоттаргда, шер-шера пхи миллион сом совгІа пайда а тарба.

Шоала гучча бесса, отходаша тела эходаш долаш дола хІама да. ХІаьта бытовой отходаш дІаххара факт ше а Іалаьмате бовиха лоархІам болаш хІама да городий а беррига гонахьарча гон а санитарни хьалаш тоадара. Завода проект оттаяраш хьалхьиран заказ а ахча а денна Ленинградски горисполком дІахо хьоша я ше дІадоладаь гІулакх. ХьегІайоагІача питилеткагІа болх беш йолча предприятей инзал шоаза совбаргба. Цул тІехьагІа хьалхье лаьрхІад города еррига отходаш чакхьяза низ кхоачаргболаш ихь а кхо предприяти.

КІезигагІа лоархІам болаш дац отходашта транспортировка яра даш. Ленинградски заводе сона гайтар вакуумни система гІонца отходашта транспортировка яра технологи кийчьеш йола стенд. 11,2 километр йІаьхача пневматически магистрало юкъарьа завод города цхьан микрорайонерча отходаш гульъеча станцеца. Цигара прессаца тоІаль отходаш чуйоахна контейнераш тоІадаьча феца «кхувссаш» дІаухийтаргья заводе. Пневмотранспортни система хьалъеш латт.

ХІаьта специалисташ Ленинграде цхьаьнха керда хІама хьадара гІулакха уйла еш ба. Города цхьан районе оттае лерхІ отходаш гулью централизованни система. Отходаш хьечуйбеш йола вакуумни станци турбашца юкъарьа цІеношкарча мусоропроводаца. Цу тайпара централизованни «пылесосаш» хиларах цІен панаc мусоропровода люка чу дІачуххайсача денз сага кулг кхетаргдац отходех.

Ленинградски яр санна тхьаьх гарта отходаш чакхйоаха завод хІанзае хьальньина е еш латташ я мехка йоккхийча городашка. Цу тайпара предприятеш ихь а хьалхьергья. Цар проекташ уттаю Ленинградерча лаьрхІача конструкторско-технологически бюрос. Белоруссера цхьа завод вункаш чакхйоаха техника арахецара специализаци еш я.

Промышленноста йоккха перспектива йола керда дакъа низ болаш доагІа. Цо мугІьбоах эзараш бола нах халача кхьехетанах, халкха боахама хьакха эехьа йоаш хинна ресурсаш яу.

(АПН).

«Цхьанкха тІехьанусаш кургвоацаш» яхача дезоагІа къахьегача Ермоловски элеватора цеханта юкъе лерхача социалистически яхье хьалхалаттачарех я комбикормови цеха коллектив.

Цеха дог оалаш я ремонтни участок. Цун коллективо бечa балхах тийша да цеха ерригача оборудоване боагІача боарамагІа болх бенга. Из дика кхета а деш, ший бехкагІа балха тІа цхьанкха тайпа хьовзам ца хулийташ къахьегаш ва ремонтник, коммунистически къахьегама ударник Сулейманов Жафар.

СУРТА ТІА: ремонтни Ж. Сулейманов.

Я. ЦУЕВА сурт.

ТЕАТРИ ЗАВОДИ: ДОТТАГІАЛ ЧІОАГІДАЛА ДЕЗА

Механически цехе хьашт хьанкхачача хана, балха смена чакхьяьннаяр «Компрессор» яхача московски заводе.

— Артисташ баьхнаб, — гІад а наха дІахалйкадир, бригадира Разуванни Николая. — Царга хьажа бехам бараш. салоІача цІагІа дІачуго.

Болхлой эттара езагІа йола хьаша яр Елена Николаевна Гоголева — СССР халкъа артистиа. Социалистически Къахьегама Турпал. Московски академически Малый театра кхыча артистаца цхьана хьалха еналц из заводе. «Компрессора» пехашка тийначка итташ долча концерташка данье заьнад. Цу наькъа Разуванина бригада чуйоагІача цеза начальника дилла а йола заводской пропуск елар пунна. Бригадо шийсийлеч членалла хоржай Елена Гоголева.

Театран заводаш юкъера доттагІлени цхьана гІулакхаш ледадарех отношенеш чІоагІьаьй договораца. Театра администраце хІара кердача спектаклата хьажа балеташ тел болхлоиьта.

Вай мехка да СССР халкъьий 47 меттала спектаклаш уиттадеш доза 573 дилла болх бу драматически музыкальни театр. ХІаьта практически цар массана а да. гІордаьначa Малый театра санна, тайп-тайпарча предприятешцец учреждешцец цхьана гІулакхаш леладарах доза договораш.

Искусства мастераьша вІашагІбеттабалар бахьан долаш художественни творчество мерзлу болхлошта. Тохандий данцех дукхача заводашка, 17 процент гарта болча болхлоша шоей нукъа ха пунна дІалу. Мехка болх беш да шиай массазара артистий - любителий труппаш йола шин эзар гарта халкъа театр— драматически музыкальни. Дукха эзараш любительски труппаш я заводашкарча культура дворецашкеи клубашкеи балхаш деш. 16 пачхальакхен института училищеш я цу труппаштен халкъа театраштен лакха квалификаци йола режиссераш, хореографаш, дирижераш кийчбеш.

Петр ГАВРИЛОВ. (АПН).

НАЬКЪА ЮХХЬЕ

Карадар 1920 шу — революце кхоашгІа шу. Март бутт боаш ерригa Къилбаседе Кавказ мукъаьъкха хьинвар кІайча гвардейцех доазон дехьарча интервентех. Деникине добровольчески эскар хІалакдича Антанто къонача Советски республикана дуьхьала йолаьь шоллагІа поход бокъонца хІалакхилар. Ерригa Терски область денн Советски хилар.

1920 шера 2-ча апреле В. И. Ленинга хьайтача телеграмма тІа Къилбаседе Кавказа Ревкома председателa Серго Орджоникидзе Грознера хоам бора: «Ерригa Къилбаседе Кавказ, Кубань, Ставрополь, Черноморье, Терски Дагестански областе кІайберех мукъаьза яьннай. ХІирий, гІалгІай, чечсий, дагестанцаш, балкарой Советски Іаьдала низ чІоагІа хилар хІетадаш е шеко йоацаш цунах тешаш а ба. (Г. К. Орджоникидзе. Статьяши къамаьлаши т. 1, М., 1956, оагІ. 111).

Пачхьалха вовшашьтарoвaшo шош баьча, баьача дикача аьтташ тІара лепта а ба, лоамий чІоагІашка баьхаа нохчий, гІалгІай, хІирий, кхыдола лоаман къамаш къаман а социальни а Іазапа вІалтардаьлар. Деная доача революционера Шерипов Асланбек дешашца аьлча: «Сийлахь-боккха эрсий революци бахьан долаш вайга кхьчар вай даьше бІаьшерашца шоана вог ца бувлаш хьа а, гобагІашта тІа а ваусехьуш хьийса маьлаш нур санна коза наргІатo» (Асланбек Шерипов. Статьяши къамаьлаши. Грозный, 1972, оагІ. 56).

Сийрдача карамага бода вахь Советски мехка дерригача къаьча хинъьшта а санна, Сийлахь-Йоккхача Октябрьски социалистически революца хьебийлар нохчаштен гІалгІаштен. Дукхьа из кхьчьчийнкий тІехьагІа наре кхаьчаш Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоша бокъонца наргІатон къамаш пачхьалхакхан. Эрсий болхлой классаца цхьана денийнцашта дукхала лоттабаьча къовсамо хьегойттар. Къилбаседе Кавказе лоаман нахага дукхьан Советски Россеца цхьана, эрсий халкъаца цхьоагІо а йолаш маре наргІатон мукъали шоаша йоаахкалург ца хилар.

Ленина бакхийтараш Г. К. Орджоникидзен С. М. Кирован чакхбоал ира мукъалькхе рейсницца гІоа, гІо ду моттигашка кердача Іаьдала органаш вІашагІйоаха а дІоттае а. Миттa 1920 шера 3 апреле хьаю Нохчийчен Ревком, 4 апреле чІоагІьо ГІалгІайчен Ревком, хІаьта 22 дийнахьа — ХІирийчен Ревком. Партийни органаша кулгал а деш, къахьегамхоех ног гІортогга а еш денза дарт мел доецар ду революционни комитеташ тІемаш, интернационни шерашка бохаба хинкхе боахам юкаметтаоттабара, къестаду лоамарошта аьтта далара дешаш, къоесам поеттабу хьуланбена боахкаш моастагІашца, бандитизмаца, дІахкадаь замаз юкдиарашца, меша ре вахар хьадара.

Лоаман къа нах, Коммунистически парте кулгалда, эрсий халкъо хІаманга догдахха доецаш гІо а деш, социализм хьалхара процесса юкъебоагІа, хьинара общественно-политически а боахама а балхаш да, культура хьаа болалу.

КІайча гвардейцашца къовсам лаьттача хана хьахинна а, хаьне йола шоай тайпара организаце лоархІам а хинна революционни комитеташ хьинаре оарцагІаьъар керда вахар хьадара дехкараш къоастадара.

Къахьегамхошцара бувзамаш чІоагІдара а, парте идеи, ленински хьехамаш халкъага дІахьачийтара а шоай газеташ арахеца йолаелар ревкомаш. Революци хилаьтъа, пачхьалкхе Росседашза дуьнзa кхыдола къамаш а санна, шоай йоазуй, арадуьлаш газеташ журналаш доецаш бар Къилбаседа Кавказа лоамарей.

Вай крае кепайоазу арадахача органашта юкъе цІи яьза яра «Известия» олаш хиннача Грознейско - Владикавказски Ревкомен Кавказски эскара политотделен органа. 1921 шу доладеннача хана «Красный труд» аьлa керда цІи лу цунна, цун гІазьагІа шу даьлча — «Нефтерабочий» аьла. 1924 шера 7-ча ноябре денз цунах хьахилар хІинзара «Грозненский рабочий» яха газет. Владикавказе (хІанзарча Орджоникидзе), области центре, 1920 шера апрель бутт болабелча денз 1921 шера май беттага кхаччанца арадаьйлар «Коммунист» аьлча хийна газет — РКП(б) Терски областной бюрон облревкомен орган, хІаьта 1921 шера денз — «Терская правда». Округной Ревкомаш а йолаелар миттa шоай газеташ арахеца. Масала, 1920 шера 29 апреле арадуьла доладелар «Красная Ингушетия» яхаш хиннa газет — ГІалгІай революци-

ИСТОРЕ ОАГІОНАШ ТІАРА

онни комитета орган, тІехьагІа цун метта арадуйла доладелар «Ингушская беднота» яхаш хинна газет.

Йоккха йоацача цхьан статья тІа хала да Нохч-ГІалгІайчен большевистски кепайоазон историех а дукха оагІош йолаш хиннача цун балхах а дукха мел доагІар дуца. Дукхача бІаьшерех латтача историе эггара хьалхара ГІалгІайчен газеташ дар «Красная Ингушетия», «Ингушская беднота». Бакъахьа хургдар уж газеташ хьа миштa хиннад а цар хьалха даь балхаш маьагІаш дар а дийцача, хІана аьлча, общественни а исторически а даькъе дикка лоархІам болаш хІама да из.

Цу газетий ІоагІийраш вегІош хьоекхаш хилча цу дена льатта гІуленаш дагадох. Хьаэдаргьа вай, масала, 1920 шера 29 апреле арабаьнна «Красная Ингушетия» яхача газета хьалхара номер (из арабаьнкхай «Роста» гІонца). Цун хьалхарча оагІон тІа дe къахьегаш мел болча наха хьамсарча В. И. Ленина портрет. Цигга да дог чура доагІа дешаш: «Маьрше ваьлла вай баьча Ленин!»

«Лоамарошта гІо» яхача рубрикана хІал а экстренни хоама текст: «КІайча гвардо бендо из хиннa дьача лоамарошта гІо дар деваш новкъоста Орджоникидзе хьадьча кьахта Совнаркома Председателагара новкъост Ленинга укх тайпара жоп денад: «Лоамарошка дІахайкаде, укх гергарча хана кургйолча Совнаркома заседане чакадоаккхаргда бохабаьча лоамарошта гІо дарах дола дош, хІанзарчоа бокъо еннай оргІолча ассигнованe чотах 200 миллион сом дале. Председсовнаркома Ленин».

Укхаза е цу лоархІамеча совбытеннa хетаь стихаш а.

1920 шера май бетта шоллагІча дийнахьа а гІалгІай къахьегама халкъа съезде дакъа лоецаш хинначаша барнал оалаш Ленинга яьхийтача телеграмме тІа яздора: «Оаш дег тІара барнал оал Советски Россен деррига дунен тІарча къахьегамхойн баьчана бохабаьча лоамарошта гІо дарах. Ший беррига низ тІабохийтаргба къахьегама ГІалгІайчено шийх цун бенне тешам боа ца бера» («Москва, Кремль, Ленинга», Грозный, 1969, оагІув 66).

Дукхача юрташкарча сходашка, собранешка чІоагІа беркал йоахар лоамарошта шоай хьамсарча баьчана цо дас санна шоай йоахко эш хиларах, цІенача дег тІара гІо дарах, тешам лора шоаш даим Ленина байракха кІал латтаргхиларах.

А.-Г. Гойгова ший «Вай паргІата дош» яхача статья тІа яздора: «Тахьнаре деза дй даим дег чу латта даза маллагІча гІалгІанов, эр де гІалгІай хьам хьдамча денз вай меттaл эггара хьалхара наргІата кепайоазон дош арадаьнна да, цудуьла латта деза эр ди хІара санетам болча, бокъонца наргІато а из наргІато шийна чулоецаш дола Советски Іаьдал а хьамсара хетача гІалгІанун дег чу». ДІахо авторо яздора пачхьалькхе Іаьдал ластаргшен декъалмашкхан хьамашна лоамарошта тІаламттача законех, эксплуатаци а, цабаьрамеш а, ссылкаш а тІехьа хьаьна паччахьа Іаьдал дІадахьхача Советски Іаьдало, Россерча балхлойн ахархойн Іаьдало дошкийча а хІамигача а къамий цхьатарре йоакко еш хиларах. Цун дош хоачаргІан хийрагІан кетаж къамаш, эрсий, украинцаш, казакаш, хІирий, кхыдола къамаш санна йиза бокъонаш йола Советски Росса къонгаш да вай.

Дукхьаа моттигера материал кепайийтта Іацар газет. Дог тоха ца нуш еше йиш эдар дений дераша юкъе а эггара деная доланагІа хиннача Шерипов Асланбека хетаь статья. «Къона Асланбек,—аьннад цу тІа,— хьинаре политически болхло хиннав. Ший беррига низ халкъа дІабенна, цун ираэал дезагІа хІама ца хиннa, ший идева баьннарча къовсаме догІ Іодилла са ва. Шерипов Асланбек халкъа дІаденнaд сага эггара дезагІдола хІама — ший вахар».

«Нохчийче субботнике кийчлуш я» яхача хоама тІа газето язду: «Ерригача Советски Россена а санна, массе а оагІорахьара бехача боатама сурт латт Нохчийчена хьалхашка». ДІахо газето дуц миштa юкъейоагІа Нохчийче субботникий болаьа, Грознерча а Владикавказерча а болхлоща цхьана цхьоалагІча мал хургдалча субботнике дакъа леца миштa кийчлу.

Газето кападатт Советски Россе гІоллара хоамаш, масала, тераан тІаозаш ба Москва — Киев — Харьков — Одесса вІашин кризаш доле эггара хьалхара пассажирски аеланакъаш хьаделларах бола хоам. Газета оагІонаш тІа яр Ташкентера, Батумера, Черсишкахьара, кхычахьара информацеш.

ВІаьстен балхаш доладаларца дувзаденна газето оарц доаз юртбоахама инвентарь, къастта а ноzарш, дІадe фу ца тоьар балхан долаш. «Красная Ингушетия» яхача газета хьалхарча номераша тешал ду цун журналисташ, къонача, дукхьаша эзда болалуча рабселькорий активе, партийни организацей кулгалца, пачхаьа Іаьдалца къовсам поаттабеча хана хьехина большевистски кепайоазон сий дола традицеш дІахо а хьош, газетах керда вахар баьхиарча къовсама нах оарцагІбоаха коллективни пропагандист, агитатор, организатор даре гІулакха парте хьинаре гІонций а хинна дІаоттаьш латташ хилара.

Цу наькъагІа додар цун гІохьагІа арадуьла доладенна, «Ингушская беднота» яхаш хинна газет а. Цо къовсам поаттабора Советски Іаьдала къайлагІерча а гучахьарча а моастагІашца, кулакашца, тиккай даьнца, йоалах ахча телараша, дика хьалхалаттарашца. «Деррига а — къоберашта, деррига а — къахьегамхошта», миттe эр даим цун оагІонаш тІа лаьттача рубрикех цаІ.

1920 шера вІаьсти чакхйоалаш латташ РКП(б) Назрaнен партийни организаце хьалхарча конференцина кийчо ечa хана, «Ингушская беднота» яхача газето хьинаре гІо дора округкома конференци кийчъяра. Газета оагІонаш тІа уттa а дера, дуьца а дуьцар конференце делегаташа керттера теркам тІабехийта безаш дола дешаш. Цунца цхьана газето белгалдохар денийнцаше низаш дьача хана бохабаь боахам сихза юхаметтаоттабара бича балха юкъара моттигарча Іаьдала органий кхоачамбоацараш дІадахара наькъош, кхайкадоре «Белхе тІадерзаргда вай, хагирзой!» яха лозунг.

ЧІоагІа къовсам лоаттабора «Ингушская беднота» оалаш хиннача газето пьа лоарш кхалнакха бокъонаш хьал ца оттийта гІертари санна долча дІазтана замах юхедиоарашца, хаддeнза тІаьехар интернациональни доттагІал чІоагІдара. Газето хьал а лаьца шорре доармадаре керда, прогрессивни мел дар.

1920 шера май бетта гІалгІай партизански отрядий командующи хиннaча Орцханов Кизара, командни состава цІарах предложени еннай Назрaнен округни ревкомага пхьонаш дІаделар дуьза къовсам болабара тІаьхакаш (ЦОАССР, Центральни архив, ф. 39, д. 12, оп. 1, лл. 12—13).

«Ингушская беднота» цІеча партизанийе кхаачиташ къал а лаьца, цу саьате къовсам болабар гІалгІай къаьна юкъа келача цу зуламaча гІулакха дуьхьала. Газето яздора: «Іалаьмате зулама а цхьанна а оагІораьъара нийса ларэІа йиш йоацаш а хІама да вІашин боабар хІанз, эзараш бола къахьега лоамарой денийнцаша лоаттабаьча тІем тІа байнача а хІама кІайча гвардейцашта, буржуйта, базаркошта дуьхьалара къовсам толамца чакхбаккхара къахьегамхой цІаккха а ца хиннача тайпара кхотабенна сила безача а хана». («Ингушская беднота», 1920 шу, 25 июне).

Цу номер тІа газето тІагІертта дІадехар: «Ерригa вай доргал къаьнаре хІамаш хьаллуцарешта а, саг сага аьхан хьисапе духхьала лаьтта за хоттерашта е дуьхьала арзаь хила еза».

Керттерча моттигех цаІ дІалоацар газета оагІонаш тІа поман кхаьсаг мукъаьлчтара, цуниe теха хинна патриархально-родови гІулакхий барга дІаяьаххара, тІалатта дыие хьалхе латтарий Іоткъам бохабера дешаша. Советски мехка кхансаг малача сага нийсса бокъонаш йолаш хила езийта кертагІа а доаъаш, газето белгалдоезар, «Кхансаг лаь бокъон тІа йолча моттиге паргІата бола граждана хила йиш яц» аьнд. Цо йоазар: «Мукъаьнийта гІалгІай кхансагІа» («Ингушская беднота», 1920 шу, 17 июне).

Газета оагІонаш тІа эгІазленца дуьцар журналистащен селькорашен урдох, цунах йоІ йахкар-эцар а лоархІаш. «Цу Іаьдало кхансага сий доадеь ца Іаш дукха уголовни зуламаш дейт лоаман кагирхошка, эздоре статьей автораша. Урдена дала хІама лахара ниймa наькъ гоарашн доахани лоькъаде е кхыдола къоал да дешаш хул саг йоалаеш вола хІамига саг». («Ингушская беднота», 1920 шу, 27 июне).

Кравнрче кхьча газеташе а санна болхлой кьегІа болча азархой хьаштам хьаллоацар дар «Красная Ингушетия», «Ингушская беднота» оалаш хинна газеташ. Шоаш кІеззига мара дехьа деца а, ГІалгІайчен къахьегамхой санзетам лакхбенна, Советски Іаьдала моастагІашца цІанза а мецар хургбоацаш цара кхетам луча, парте идеаш, кердача культура зІыргаш наха юкъе доаржадеча бонза лоархІам болаш хиннад вай хьалхара газеташ. Цар кхайкадир къахьегача лоамарой уйлаш Советски Іаьдала хьалашка уж кхача гІерта сийрда кхоана, дІагойтар тІахьадисареаца къовсам лоаттабе, экономикин культурин дІахо дегІайоалааре шоай низ ца хьабеш къахьегар уж кийча хилар.

Хьалхарча газеташа гІо дар рабселькоровски балам хьинара. Ревкомa тІехьехар газет доларaшн селькораши, шоашта геттара дика эздо хаш аьнне юха цa лахаш, газета тІа кердара, фактаех, событех, нердадерех хоамаш дара. Газеташ тІе арайиннача статьей автораша юкъе бор Гойгов Іаьдал-Хьамид, Мальсагов Заурбик, Беков Тембот, кхыбараш санна бола просветителаш.

* * *

Коммунистически парта, ленински къаммий политика нийса чакх а йоахаш, вай мехкарча кхьча къамашта а санна, гІо даьд нохчаштен гІалгІаштен шоай меттала йоазуе а цунца цхьана къаман кепайоазон органаш а хьаяра. Кхелен бахани врай кхинача моттигашка, — цхьан хана Георгий Цаголова яьхача тайпара, — сийрдаьннай сердалон зІанарош. Газетий гІонца халкъа юкъе, Октябра идеаш кхаьхьай парте, В. И. Ленина дешаш аьлча, вай мехка социализм хьалхара поаттабеча къовсаме гергa дахаьд кепайоазонах. (В. И. Ленин, соч. бизза гулдам, т. 36, оагІ. 122).

«Грозненский рабочий», «Ленинан некъ», 1923 шера 1 мая денз арадуьла доладенна «Сердало» областной партийни организаца кулгалгІа Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоща коммунистически кхетам бапара, халкъашта юкъера доттагІал чІоагІдара, социализми коммунизми хьалхара уж оарцагІбоахача хьинаре низ а хинна дІаоттад.

Ш. ДАЛ[illegible]

УКРАИНСКИ ССР. «Азот» яхача производственни объединене болх бе йолалийтай шера 286 эзар тонн кхоача комплексни удобренеш (азотно-фосфорно-калийни) арахецаш хургйола керда технологически лини. ГІишлош балхаш цига даьд «Черкассхимстрой» треста коллективо. Цига оборудовани ейтари шефмонтаж яьи французски фирма я.

СУРТА ТІА: «Азот» яхача Черкасски производственни объединенера кхоача комплексни удобренеш арахецаш йола керда технологически лини.

Н. ВОЛЧКОВА сурт. ТАСС фотохроника.

КАЛЕЙДОСКОП

ОАКХАРАША БУНТ ЯЬЙ

Эттара хьалха тlемах хьахулар — нах боабар, бохам, хlаллакьхилар. Чаххбьанначa тlемо маlлла дага а ца хиина гlулакхаш оттадир Эфиопе правительствана хьалхашка. Моттигашкарчa комитеташа централгни lаьделлашкара дийхар беха нах пиллехи маймалехи лорабар. Гlулакх беган тlаpa даьннад. Маймалий доккийча lулаша мехкан къулбехьа районашка кхийна нах, бераш, хьайбаш доадаь а дlайийна хlамаш йоаь а моттигаш я. Пиллий доккха lул Огаданерча Сидамо яхача лоаман районера даьнна, вокхьа наийсденна хlамаш дlайийна lалаьмате дукха кхаш а доадеш, нах а чувхабеш. Кеие кхаьчад. Хьайбаш хьара бахьан да дукха ха йоацаш цига хиина тlемаш. Специалисташа лерхl, цига хиннача тlемаша баьцовгlаш чlоаггlа хlалакьхьай даьна. Из бехьан дахад пиллаши маймалаши «атаке».

(АПН).

ЗУЛАМЕ ТlЕХЬЕ

Хlара денна арадувл американски газетийи журналийи оагlонаш тlа къоалех, деча хинах, нах боабарах дола хоамаш. Кепаетт гlорбаьнцача бандиташца еш йолча «шоаш дlаболхаш» шоай талангаш лоархlаш бараштa цар шоай профессональни къайленех дувцаш йола интервьюш. Эзараш зуламхой навахта ух. Амма уж боагаш бац — цар «гlулакх» дlахоьш да. Цунна дола тешал да «ветеранийн» традицеш дlахоьш болх чубеккарий метта дlаувтта къона зуламхой.

Бlарччача шера хьузальй кlал ца вусача бандита Мичиган яхача штатера йоккха йоаца американски город Вейленд. Къу лаца тlехьабахабар эттара дикагlа боле полицейскеш. Тlеххьара а лаьцар из къовл деш воаллача, амма цун балха «методех» цунга хаттараш дa вlаштlехьдалакхар. Гlулакх кхишта кийсдекнадар аьлча, къоалош дьор ких шу мара даланза йола йийнг хиикай. Хlаьта массане а кхетадергдолаш ший «опытах» дувцадаланвар цунна.

(АПН).

ДОГlАНА ДУХЬАЛА СТРАХОВКА

Португале кьамен доход хьаллоаттаеча керттерча хьастех цаl я туризм. Цхьабакъда, «салоlама кидустре» кулгалхой денна боагаш доле хlама до селонагlа ухаш болча курортиний дукхал лох а лаьх а луш хувцадуш хилар. Нагахьа санна хоза малх а хьежаш долча ахкаш битташка пляжашка урогlа бахийта lаш а лаьтта кхоачаргбоацаш нах дукха хуле, lай догlаш a делхаш шийлача хана туристически комплексаш яссa хул. Цудухьа ихаьла а тlаьда а йолча хана португальски курорташ мел хоза а дуццаш а «lаи каникулаш» могаеш а интенсивни рекламни кампанеш хул мехка.

Туристаш тlаоаргдола геттара оригинальни хlама дагадехар мехка къулбехьарча Алгарви олача округерча гостинный фирмех цхьаннена. Цо дlакхайкадаьд ше тlаьдача хана кердача тайпара страховка еш хилар. lаи бетташка хlара догlа дийлхача дийнахьа туриста луш йола страховой премии кхоачам болаш я — 5 фунт стерлингаш (450 эскудо). Бус дийлха догlех дийнахьа сахьатал мlезигаrlча хана кхашка дийлха догlеж юкъе доагlаш дац.

Хоиш да, страховой премеш дика тоальча алгарвийски отелашка салаlара торо а санна, алхха чlоагlа хьалдолча наха лаьрхlа я. Халача экономически кризиса хьалашка низтгьа мара наха а торо йоацаш волча моллагlча партугалеца-м догдоахиита а яц курорте салаlарга — догlа делхача а малх хьежача а деношка.

В. РЕЗНИЧЕНКО,
АПН соб. корр.

ДОХЗОП ДЕХЬАРА

Социализма мехкашка

Новатор Розе а цун коллегаш а

Харцгеродерча (округ Галле) алюминех промышленни изделеш еча Халкъа предприяте 20 шу хьалха хьаь новаторий картотека тахан ший тайпара уникальни а хиина дlаоттад. Цо хьагойт завод дегlаахара истори, дукхача изобретенеех хилар. Картотека тlа дlаязъяь я миллионаш маркаш кхоаь итташ эзараш рационализаторски предложенеш енхача 2000 болхлочун цlи.

Ер да цхьа карточка. Эрих Розе, шовзткъе шийтта шу даьнна технолог. Цо заводе болх бу 28 шу да. Шовзткъа рационализаторски предложени еннай, царех ткъаь ихиъ болхлоцца — токаращца, штамповщикаща, слесараща цхьана а луш. Цар беина пайда кхо миллион марка ба.

Предприяте продукци моллагlча предприяте яр санна я — поршнеш, шатунаш, чархий моснаш, шестернеш. Хетлу, цу тайпара продукци арахецача предприятена берратача мехка шай цlи дlахазийта хала да аьнна. Цхьабакъда, Харцгеродерча болхлоша, инженераша, экономисташа хьахьекхад из нийса ца хилар. Ерригача коллективо творчески къахьегаш хилар бахьан долаш дукха шераш да заводо кхачахьалхьен план тlехкхоачашдаь, рационализаторски предложеней дукхалга диалаче дукха ха хьалха кхаьчай цунга ГДР хьалхарче моттигех цаl.

Предприяте новаторашта юкъе ларlа а воагlаш лоархl технологах Розех ветеран. Цо тела керттера предложенеш алюминех ю заготовкаш дикагlа хилийтара тlеерзаь я. Дукхача хlамашка диалача ше дика дале а, ловладеш а цул тlехьагlа станокаш тlа обработка еш а ший во оамалаш гучайоах цу металло: Хlаьта из каст-каста брак хулаш доиш хилар хилалза даргдоаца хlама дерхlаш ханаш а яр. Цу хана къона специалист хиначa Розе дlайовзийтар ший хьахарча обрабатывающи станока модель. Цо торо хулийтар кулгашца къахьега дезаргдоаца гlуланх оттаде а, брак хулаш дов металл дукха кlезигде а.

Цехашка оттаьча кердача специальни оборудованех ехтиъе итт процент предприяте чу хьаь я. Изделей цхьадолча тайпаита эш, масала, кхычахьара хьатlая йиш йоаца лаьрххlа йола станокаш е приспособленеш. Уж хьаю шоаш. Боккхача лоархlаме да рационализаторащтен экономисташтен юкъе дика контакт хилар. Цар цхьана сиха лоархl моллагlа рационализаторски предложенеш юкъейоалаяро лургбола пайда. Духхьал дlадахача шера реализаци яь предложени ехтиъа ялхийтта яр, шиъ миллион марка лоархlеш болаш яр цар енна доход.

М. [illegible],
АПН соб. корр.

Электронно - вычислительни машина къамеьл де а дlахьар кхетаде а lомаю Н. Франко цlерагlча Львовски пачхьалкхен университета биофизики кафедра бионики физиологически процессашта моделировани ечеи lилма-тохкама лабораторе студенташен болхлоиеш.

АРСО (ладугlаш автоматически хlама кхетадара) проблема lомаеш ба львовски lилмахой профессора, биологически lилмай доктора М. Ф. Дерича хьалхе а лелаеш.

Лабораторе хlанз операторa къамеьл «кхетадергдолаш» перспективни системаш кийчъеш я.

Саго машинаца дlа-юха деча къамеьла хьакъехьа тохнамаш деш да, оператора хьаттача хаттара довгlаш дола жож ЭВМ дlаяздергдолаш, lомадеш да къамаьла дара управлени яра хьалаш.

Хlанз лабораторе хьахьокхаш я ЭВМ повкъосталца дича къамаьла синтез яра торонаш: саго деннача хаттара бокъонца «кхетамеш «синтетически къамаьлаца» машино жоп далар.

СУРТА ТlА: (аьттехьара аьрдехьа): профессор М. Ф. Дерчач, биофизика кафедра лаборантка А. А. Стець, студентка - дипломница Л. А. Воловник къамаьлаца телача командай спектральни характеристикаш lомаеш ба.

В. ПЕСЛЯКА сурт.
ТАСС фотохроника.

«СЕЛАlАДО» ТЕШАМ БЕЛАР

Массехи де хьалха Центральни телевидене гlоала кьахьекхар «Селаlад» яхача халкъа творчества дунен халкъашта юкъерча фестивала кхоалагlа тур. Цига дакъа лоацаш хилар Советски районийн культура Цlен «Башлоам» яха хаахарий ансамбль.

«Селаlадо» вlашагlтехаяр вай мехка тай-тайпарча республикашкара толашагlйола самодеятельни коллективаш. Фестивала жюрена юкъебоагlар Социалистически Къахьегама Турпал, Ленински а СССР Пачхьалкхен а премей лауреат, СССР халкъа артист И. А. Моисеев керте лаьтта гlорбаьнна бола искусства балхахой.

«Башлоама» концерте халхара кхо номер хьокха боккъо елар. Царна юкъе дикагlдар а лаьрхlа жюре белгалдир «Шароерча лоамарой халхар». Хlаьта вож шиъ халхар Центральни телевидене кхыйолча передачашка хьокхаргдолаш дlаяздир.

Фестивале хинача специалисташа дика тlаийцар тха ансамбла творчество. Ниттa, Центральни телевидене халкъа творчества керттерча редакце режиссера-постановщика Д. Г. Козлова аьлар: «Халхараш дика оттадаьд ансамбло, цудухьа цу къонача коллективо толам баккхар лов сона дег тlара».

Веррига а 30 саг хьалар тхоах Москве оаха. Чlоагlа дег чу дужаш дукха хlама бlаргадайра тхона. Хlаьта керттердар — дlахо оаха бергболча балха боккха пайда баьлар тхона «Селаlаде» дакъа лацарах.

А. КЕЛОЕВ.
«Башлоам» ансамбла доаьнволхо.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 февраль
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — lуйранара гимнастика.
9.05 — «Шоаш дола моттиг йовзийта хувашача!»
9.35 — Осипова цlерагlча оцаш Пачхьалкхен академически халкъа оркестра концерт.
10.20 — «Чкалов Валерий». Художественни фильм. Йистекъалча — Кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — «Венгерски Дунав берда йистошка». Телевизиони документальни фильм.
15.30 — «Советски пачхьалкхалагlи бокъонаш ларда». «СССР Конституци — вай валара Керттера закон».
16.30 — Эрсий мотт.
16.55 — Каменски ялхча хьалхий лора концерт. Ростов-Донуа передача.
17.00 — Телестадион.
17.30 — «Книшка хьа вахара» П. Бажов.
18.00 — «Малхоний ленински университет».
18.30 — «Саньердане метлаш».
18.45 — «Тахан дунен тlа».
19.00 — «Алкоголизм». Лоро хьехамаш. Передача дикъа лоацош из алкоголизмаца къовсам лоаттабеча Дунен халкъашта юкъерча ассоциаци вице-президент Э. Бабаян.
19.30 — Фигурни хьасане когсалолаш хахкарах бола Европа чемпионат. Загребера передача.
21.00 — «Ха».
21.35 — СССР-ера Куба Республика культура Деноше дlахьоалор. Передача дlалху СССР Пачхьалкхен театрера. Йистекъалча — «Тахан дунен тlа».
21.30 — «Деррига балхам дешдад». Документальни фильм.
21.40 — «Тlеххьара бер». Телевизиони художественни фильм. (цхьалгlа, гlоагlай моттиг).

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программаш.
8.10 — «Наьна школа».
8.40 — Физика. 8 класс.
9.05 — «Мода гулдараш». Iилмай-популярни фильм.
9.35 — Физика. 8 класс (сердалехьар).
9.50 — ПТУ дешархошта. Астрономи.
10.10 — Къамаьл де ийцаче мотта. 10 передача.
10.40 — Ботаника. 6 класс.
11.00 — Зарон — хьехархой.
11.30 — Ботаника. 6 класс (сердалехьар).
12.10 — Студенташта-заочникашта. Математика. 2 курс.
13.35 — Фильм—мужмашка.
13.40 — Тlеадин болх. 4 передача.
14.10 — Вузе деша бохкарашта. Математика.
14.40 — «Сийдолча дуэнарлочун къайлe». Субтитрашкара художественни фильм.
15.50 — «Нохч-гlалгlайчен мохмашка». Iилмай-популярни программа.
16.00 — Декабристех дола дувцарaш. М. Пушкин.
17.00 — Передачай программаш.
17.05 — «Знаш ий те сийна яра?» Документальни фильм.
17.25 — Концерт.
17.35 — «Могашал» (гlоагlай меттала).
18.25 — «Нохч-гlалгlайчу гlоала». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала).
18.45 — Вай кандидаташ. Арсанов Ахьмад.
19.00 — «Кинозрительий спутник».
19.30 — «Эттара ирахере де». Телевизиони документальни фильм.
20.15 — «Бойса дахьала хийла шун, берош!»
20.30 — «Iилмаи вахар».
21.00 — Музейшка, шостаное алашка гlоала».

2 февраль
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — lуйранара гимнастика.
9.05 — «Кинишка хьа вахара» П. Бажов.
9.35 — «Гаьна а горга а дола ирагlа».
10.30 — «Тlеххьара бер». Телевизиони художественни фильм. Йистедаьлча — Кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — «Юртара денош». Кинопрограмма.
15.30 — «К. Чуковски ловзамаш».
16.40 — «Орленок» яхача телестуди концертни зал.
17.40 — «Республика Шри Ланка». Телевизиони документальни фильм.
18.00 — «Москван москвичашка».
18.30 — Стихаш—берашта.
18.45 — «Тахан дунен тlа».
19.00 — СССР халкъа артистка И. Ткаченко дlалохла опереташа ареш.
19.35 — «Камнуче маоветски эксперимент бохар».
19.50 — «Вишефис» РСФСР халкъа артист С. Мартинсон.
21.00 — «Ха».
21.30 — Фигурни хьасане когсалолаш хахкарех бола Европа чемпионат. Загребера передача.
22.45 — «Шун дезарна», «lуйранара почта» яха музыкальни программа (кердаьккхар).
Йистекъалча «Тахан дунен тlа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программаш.
8.10 — «Чем дышим Робинзон». Iилмай-популярни программа.
8.40 — Природоведени. 2 класс. «Хьунагlа lай».
9.00 — ПТУ дешархошта. Химия.
9.30 — Фильм—мужмашка.
9.50 — Природоведени. 2 класс. «Хьунагlа lай» (кердаьккхар).
10.10 — Английски мотт. 5 передача.
10.40 — Истори. 9 класс. В. И. Ленин — Октябра баьчча.
11.10 — ПТУ дешархошта. Химия. Математика. 1 курс.
13.25 — Социалистически предприятешка болхама балха бокъонаш кийсьар.
14.15 — Вузе деша бохкарашта. Физика.
14.45 — Экран — дара.
15.45 — Хьа хьехархо — искусство. Ширача Малхбоален искусство.
16.15 — «Ха а ха, хьа а де».
17.00 — Передачай программаш.
17.05 — Берашта лаьрхlа мультипликационни фильм.
17.15 — «Шун кьахатий дехорош кхочушдеш». Концерт.
17.45 — «Хьо на деррига дерр». Фильм.
17.55 — «Къонах хьа студи».
18.25 — «Нохч-гlалгlайчу гlоала». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала).
18.45 — Вай кандидаташ. М. С. Дзарпотов (гlоагlай меттала).
19.00 — «Гин кlалга ладугlаш». Телевизиони документальни фильм.
19.15 — «Къонабарий адрессаш».
20.15 — «Бойса дахьала хийла шун, берош!»
20.30 — «Хьо нана везаш хилча». Телевизиони документальни фильм.
21.00 — «Цхьана — барттайна дехал». Музыкальни программа.
21.40 — «Сонаркен постуне». Художественни фильм.

РАДИО

1 февраль
6.00 — «Дlадуо фу — дикагlа». Агрономa семеновода Т. Дербичева беседа (гlалгlай меттала).
6.55 — Ашараш (гlалгlай меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — Лирически мукамаш (гlалгlай меттала).
9.00 — «Шоана, кавказ!» Радиожурнал (нохчий меттала).
9.15 — «Селаlад». Радиовыпуск (эрсий меттала).
9.45 — «Социалистически хьа — хьалхадо!» «Красный молот» заводера передача (гlалгlай меттала).
10.00 — «Нохч-Гlалгlайчен спортивни вахар» (эрсий меттала).
10.30 — «Патриот» яха радиожурнал (гlалгlай меттала).
10.45 — Экономически боарама керттера проблемаш. Беседа (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гlалгlай меттала).

2 февраль
6.00 — «Юртара lуйре» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — Халкъа илли (нохчий меттала).
8.50 — «Социалистически шоа даймохк» (эрсий меттала).
9.15 — ЭЛОУ-АВТ. Гlуллакхана проблемаш (нохчий меттала).
9.30 — «Атеист» яха радиожурнал.
9.50 — Ашараш (эрсий меттала).
10.00 — Поэтически къамаьлан ритм (нохчий меттала).
10.15 — «Болхалочун вахар» яха радиогазета (эрсий меттала).
16.00 — «Илли дlаоал Хамзина Ахьмада».
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гlалгlай меттала).

ХЬОАТТАМ

Тахан республике гlоален Грознен мархаш а йолаш, lуйранна дохк а доаллаш, малхбузехьара секунде 0—5 метр чlоагlа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 0 — 5, Грозне 2 — 4 градус йоахал йолаш хилен тарлу.

Кхоана мархаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лов а делхаш, дохк а доаллаш, иа билла а йолаш, малхбузехьара секунде 3 — 7 метр чlоагlа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана 2 — 7 градус шелал дийнахьа —1 +4 градус йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Бекхама кlалхарбаргбац lазап тlалоаттадераш

Маlача наьха, кхааньха, кхелеторий декъий да дадаш lазап тlалоаттадаь лераш а йолаш: аьча кулгийн когийн пlелташ, кегдаь пlендараш, керта тутех ихорч чакхдийна моттигаш... Из — оккупаци яьча лаьтта гитлеровски фашисташа оакхарий хьисане леладаьча бlехача гlулакхех дола дувцар дац. Уж Чиле Пиночета тlехьа-фашистски хунта палачаша боабьараш ба. Уж корабаьб Талагента районе. Сантьягона юкхе, къаьнача шахта чура. Уж корабаьлга ма-хайитте хунташа керте латтараша lалаьмате сиха эскара подразделенеши полициш яхийтай Талагенте, цар вйхха тобаьб цу ерригача района.

Сантьягона lаьдалаша шоапта могар даьд лераш йоле, бакъдар къайледахьа гlерташ. Иштта хунта келаbолон цхьайолча органаша ладьад, корадаь декъий — уж къаьнарча оамалахь дlабитна индийцаш ба, аьнна.

Хунта цу къизачи гlулакхех бакъдар тьадийцад «Солидарноста Викарият» яхача католически организаце политически гlулакхашта лийцарий ге доахаш волча викало. ДИНА Къамен разведывательни управлене — чилийски гестапо — агент хинначо. Иштта мехка гучадаьлар Талаганте районе дукха чилийски демократаш бод а беш хунто даь аргlанара доккха вулом. Киназа керте латтараша дlадехарах Чиле Лакхехьара суд из гlулакх талкийтанза ярlйоацача эттай.

Декъий хьалдоахеш яь операци чlоагlа къайлагlа чекхъьякхай. Масса дакъа да хlанз а хьа ца хойташ къайла лоаттаду. Бакъдu, кхыча мехкашкарча корреспонденташта хайнад уж бlаьнкел кlезигагlа ца хинилга. Суда экспертаща деча тешалагlа боабаьча нахах цхьабареш дийна болаш шахта чу кхайса хинаб. Царех дукхахбарий кулгаш кlарцхал долча аьшкаьргаца тlехьашкахьа юхадийхна хинад.

Талаганте гучадаьначо члоагlа эгlазбинаб берригa чилийцаш, эттара хьалха тlеххьарча массехк шера «дедоацаш байнаб» яхаш хинирех фу хиннад ха гlерташ лийна цар гаргара нах. Уж берригаш а цlагlаре а улицашкара Пиночета охранка агенташа лийца дlабига хинаб, хlаьта цу хана денз лер йоацаш байна а хинаб. Пиночета улдув леларашa гучахьа дlакхайкадаь хиннад 2500 совгlа чилийцаш «мича бизаб ца хоиш дlабахаб», аьнна.

Карапасе болх беш йолча Чилийски антифашистски комитето дlакхайкадаь махиллара, деррига аламанa каlалт кхайкадаь болча гитлеровцаша леладаьр да тахан юха а Чиле леладер. Шеко яц, Талагантера дераш санна дола кашамаш мехка дукха а хиларах. Етташ боабь чилийски патриоташ сэа хlамаш кач а ахкаш катераш тlарех верзолсташ гlарех ю чу кхийсаб. Дага доагаш цу тайпара хlама бlаргадайна вола цхьа теш — экваторист дукха ха ялалехьа вейнав, газеташа яздь ма-хиллара. «Малаш ба ца ховча нача цхьа тамашийнача хьалех».

Хоиш да, lаьдал дlалаьпачул тlехьагlа цу сахьате Пиночета кийо «тайша болх лелабеча элементашца» — иштта оал цар чилийски патриотех. — къовсам лоаттабара карательни органий къайлагlа шерра сеть вlашагlъяллагга. Цуи агенташ болх беш ба мехка чухь хиира цу lеш, доазонел арахьа а. Цар даь зуламаш lалаьмате дукха да. Царех цхьадараш — геттара бlаглалдаьнараш, «раш да, 1974 шера 30 сентябре бус аргентински столице автомобила чу еллe бомба эккхарах байнав Сальвадор Альенде правительстве оборона министр хинна, чилийски эскара главнокомандующи хинарал Карлос Пратс. Цул тlехьагlа цхьа шу даьлча Риме юхе гlолла тlехйолача автомобиле чура топ текха хала човаш яь хинай мехкара антифашистски низам Пиночета духьала къовсам лоаттабар дукха вlашагlкхетара тlахьехаш хинна Чиле Христианско-демократически парте аьрдехьарча тукъа лидерех цаl волча Бернарде Лейтона. 1976 шера сентябре дерригача дуненна дlахезар цхьамма керда зулам. Вашингтоне оакхарий хьисапе вийра Халкъе цхьоагlон правительстве кхыча мехкашцарча гlулакхий министр хинна Орландо Летельер. Уж берригаш а — Пратс а, Лейтон а, къаьстта Летельер а Пиночетен цун букъатlехьашка латтарий зуламех дукха хlамаш ховш хинаб. Ше веле хьалха Вlашагlкхийттача Штаташа Чиле реакциони режим хьалхоаццаш хилара хьакъехьа материал кийчъеш хиннав Летельер. Хlанз хоиш да уж деррига зуламаш — ЦРУ-ца цхьана болх беш хиначa Пиночета къайлагlарча охранка деш хиннилга.

Ерригача континенташ тlарча хадзъаша йоакхача эгlазлоаша дувц чилийски режима зуламаш. Цар массане а цхьатарра йоах чилийски халкъа эттара боккхагlвола моастагlа — Пиночета цун талхархойн боагlаш болча бехктохкама кlалхара боалийта йиш яц.

В. ГЛОВА.
(ТАСС).

Деррига дуне эгlаздигар 1973 шера сентябре мехка фашистски переворот яьчул тlехьагlа лийца а лийца Пиночета хунта охранка оакхарий хьисапе боабаьча ятташ болча патриотий декъий дlадехка къайлагlара кашамаш Сантьягона юхе гучадаьнад аьнна Чилера кхьчача хоамо.

Цунца дувзадеина дунен общественносто хьадех хунта «де доаш байнаб» яхаш болча политически гlулакхашта лийцача 2500 совгlча сагах бакъдар хьаалар.

СУРТАШ ТlА: 1) чилийски столица раннерча майда тlа хунта ябахтенашка боабаьча шоай гаргарча наьха суртaш дlахьоихаш ба кхалнах.
2) Бакъдарашa тешал ху... Къайлагlча кашамашка.

ТАСС фотохроника.

ДИКАЧА НАХАХ

ВАХАРЕРА ШИЙ МОТТИГ ЛЕХА САГ

Кlеанга моттигаш кийсъенияш къона специалисташ болх дlаболабь дукха ха яладахьа духьалэттача халонех кхерабалаpax бaлха тlара дlабийнна. Ишттачарех хиланзар «Октябрь» яхача Маlалбикерча культура Дворецa балетмейстер Леймоев Ахьмад.

Шеко йоацаш, эттагlчарех бац культбоахлочун болх, дикадаpаща цхьана шортта халонаш а йоахи цунах Цхьабакъдь, шийна доиский халахетараш хиларах а цlакха дагадехадиц Ахьмада ший болх дlитасса. «Къа ца хьийгича хилац хlама» яха уйла хьалхе а йоахаш шийна тlадилла гlулакх ма-хулла дикагlа вlаштlехьдакха гlертар из.

Халхарий кружоке lомабола нагирхой хьаийбеш хилар хоав беш долча ше хьалдийттача кахьатий лерагlа дlаязбала нах хьаха болабаларга ца а хьежаш, школашка чуфтташ хьехархоица, дешархоица къамаьлаш деш лийвар Ахьмад. Цуна геттара хоза дуца ховр халхарех лоьца. Хьийга къа везъа довизар: дукха ха ялалехьа репетици чакхйоакхача вале шортта кlаьнкаши йиингаши гулбале болабелар. Цхьабакъда, хьалхарча юкъа цхьаболча дашa-новнойна войнахьа йиlингаш кружоке ца ухийташ моттигаш ниийслора. Цу наззна ший ха ца кхоеш, уж бахача дlа а ухаш, хийла къамаьл де дийзар Ахьмада. Царех дукхагlбараш шоай харцахьарча уйлан гlара баха мегар цуина.

Деррига а цхьа шу хилaал ха яц Леймоева городерча культура Дворецe болх бу. Дале а, хlанзле а тоъал дукха хlама карагlдаьннад цуина. Кружоке тахан болх беш дешархой кхо группа я. Къоначa балетмейстераца къамаьл дича эттара хьахаргlа гучадоалар дa цу берех цо хlалле а доккхал делга, царех хlаране оамал, хьашташ дайза вайнаа из. Из чlоагlа тешаш ва царех хlаранех дика халхархо хургвеце а, искусстваца бола цар безам цlавкха а дlабарт ца хилара. Цо вьначох тема безам хул цунца къамаьл мел дерий.

Со культура Дворецe енача хана эlамагlболча дешархой группаца репетици е кийчлуш вар Ахьмад. Кхычарел хьалхагlа репетиции хьакхачаар № 3 йолча юкъерча школе кхоалагlча классе дешаш йола Албогачиева Фатима. Цу йиlига чlоагlа безам ба хоза халхаюкла lомаяла, хlаьта цуина из дина вlаштlехьа а доал. Ший вешийца Мухьмадаца цхьа репетице венача хана денз халхараш дезаделла ухказа аха ваьнна школа дешархо Тумгоев Гирихан а.

...Поккха яц къонача балетмейстера биографи: Назрани районерча lаьлий-Юрта школе деша вагlача хана денз дезаделар цуина тайптайпарча къаний халхараш. Из юкъе воацаш цхьа концерт оттадацар школа художественни самодеятельносто. Цудухьа школа чакхйоаккхаше а деша вахар из Нохч-Гlалгlай культурно-сердалон училища хореографически отделене. Цигара ваьча Долаьнарча культура Цlек художественни кулгалхо волаш болх бир Ахьмада. Цига цо вlашагlъехкар халхарийн хоройн кружокаш. Дукха ха ялалехьа Советски Эскаре гlулакх де вахар из. Цига а дитанзар цо шийна дезаденна гlулакх, бlухой халхарий ансамбльца эскара доакъой художественни самодеятельноста хьалхаре призовой моттигаш яхар цо.

Эскарера цlавеча lаьлий-Юртарча клуба художественни кулгалхо волаш хилар Леймоев. Юртахошта дезаделар цо кулгалдеча агитбригада, халхарий, хоровой кружока концерташ. Цхьабакъда, ший говзал кхы а шорье, кхы а дукхагlа хlама lомаде лоеш волча Ахьмада дlахо деша лаьрхlар. 1973 ча шера Краснодарерча культура институте деша а этта, соакха из чакхьяьккхар цо.

Цу хана денз ше воозаш a везаш а шортта нах болча тха районе ва из. Массане а санна салоlа деноше да Ахьмада. Цхьабакъда, уж деноше а дукхагlча хана культура Двореце а района юрташкарча клубашка дlаихуъ цо. Иштта ший лоlамагlа, алапи а доацаш, Соагlапчарча культура Цlагlа халхарий кружока кулгалду цо, ахан заманахьа кхашка къахьегаш боахкараш болча ух агитбригада доаньошхошта.

— Доланоарчеи Соаглапчарчеи культура цlеношка ахара нах тlера ба, — йоах Ахьмада. — Цигарча культура цlенойн «Ингушский», «Малгобекский» яхача совхозийн шоайла чlоагlденна бувзамаш да. Хlана аьлча, культура болхлоша чакхйоах совхозий толашагlболча къахьегамхошта хетаь сайренаш, юртахой хьашташ тергалдеш а ухаза дlакхухьа кхыйола мероприятеш а.

Маlалбика районаца дика дlаувш латт къонача балетмейстера вахар. Ухаза ба цуина безабенна болх, из лоархlаш а яа везаш а бола нах.

З. СОЛТУКИЕВА.
Маlалбика культура горотдела лекторски группа заведующи.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гlа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктхкхана секретара — 3-34-38; партийни вахарен культурен отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта бохкаша отдела — 3-42-28; кехатий отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства 3-42-28; отдела писем—3-74-68; бухгалтерии—2-54-30; корректорской—2-89-88.

Газет арадувла шинареи, ереи, цоаттеи деноша

СФ05034. «Грозненский рабочий» издательстви типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 684.